

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőrcsög-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, július 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A titokzatos bécsi ut.
- A szegedi kamara a fogyasztási szövetkezetekről.
- Az új kiegyezési tárgyalás.
- Robbely bűnpöre.
- Goldis püspök naplója.
- Tizezer korona egy kihágásért.
- Dankó Pista hatványdala.
- Leszkay András a Magyar Színházról vizsgáló.
- A kőművesek sztrájkja.
- Az aradi központi posta a pályaudvaron.
- Aradváros választói.
- Prille Kornélia az aradi Szerdahelyi-szoborról.
- A vesztőhely földje.
- A krasznahorkai mumia.
- Tárca: Az őrnagy ur. Irta: Balassa Armin dr.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A titokzatos bécsi ut.

Arad, július 10.

A kiegyezési tárgyalásokban ma váratlan fordulat állt be. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis ma éjjel rátóti birtokáról Bécsbe utazott a kiegyezési tárgyalások folytatása céljából. Utjának jelentőségét fokozza az a körülmény is, hogy a miniszterelnököt Darányi Ignác földmívelési és Láng Lajos kereskedelmi miniszter kísérik.

Magyar részről a tárgyalások ezen váratlanul hirtelen felvételét igen kedvező fordulatnak veszik azon meggyőződéssel, hogy a közeledést Körber dr. tette lehetővé. Politikai körökben feszült várakozás-

sal néznek a bécsi tanácskozások elé, annál is inkább, mert legutóbb a bécsi lapok igen kenetteljes kommentárokkal kísérték a két miniszterelnök állítólagos kibékülését s a kiegyezési tárgyalások állítólagos újból való megindulását. Ez a procedura élénken emlékeztet a régi ágyúöntési receptre: csinálj egy henger alakú semmit s önts köréje rezet. Tudniillik: egyáltalában nem bizonyos, hogy a két miniszterelnök kibékült, mert az sem bizonyos, hogy haragban volt. Epp így: nem bizonyos, hogy a kiegyezési tárgyalások újból megindultak, mert az sem bizonyos, hogy megakadtak. Mindezek a dolgok csak bécsi ujságokban állottak, bécsi hírek voltak, bécsi jelentések, vagy taktikai huzások, s lehettek épp úgy igazak, mint nem igazak.

Az osztrákok az ő negyedik esztendőszázadukban megálmodtak egy nagy magyarhódító hadjáratot, s most, mint Julius Caesar, kommentárt írnak hozzá. Ők lehet, hogy hisznek mindenben, de nekünk, akik tudjuk, hogy mindebből egy szó sem igaz, nem kötelességünk, hogy az ő bolondságuk bolondjai legyünk. Ha Körber ur nem haragszik Széll Kálmánra, az bizonyára jól esik Körber urnak; ha a kiegyezési tárgyalások újból megindultak, az bizonyára jól esik Ausztriának, s ha Ausztria végrevalahára ki fog gyógyulni impertinenciával elegy önáltatásából, az nekünk épp oly jól fog esni, mint ahogy viszont abba sem szólunk bele, ha mindebből nem lesz semmi.

De glossákat kell írunk a bécsi kommentárokhöz, ha nem is olyan természetűt, mint a bécsi sajtó. A faktum, amit mi veszünk észre, az, hogy az osztrák közvélemény rückwärts koncentrál abból a háborúból, melyben ellensége csak egy volt: önnön maga. Ugy látszik, kezdik átlátni, hogy a kiegyezésre végre komolyan szükségük van, ha nem akarják provokálni, ami őket megölné, a mitőlünk való elszakadást, tehát, amíg prosopopeiával kiábrándozták a háborút, olyan körülménnyel fantáziálják ki most a békét.

Körber ur szemmel láthatóan kifelé vágyik a kutyaszoritóból, melybe az elődeitől örökölt taktika őt is belevitte. Ez a taktika a harmadik Napoleoné volt: Si vis pacem, para bellum; ha otthon békeséget akarsz, izenj háborút kifelé. Az ellenzékkel való kacérkodás rácsabította az osztrák tartományokat, hogy ahelyett, hogy zavaraikban fix pontul legalább a kiegyezést mentették volna meg, ezt próbálták konfundálni, hogy ott-hon boldoguljanak. Így keletkezett az az egész méltatlan és impertinens hecc Magyarország ellen, mely Ausztriát ki akarja zsarolni, pedig amugy is egyedül látja hasznát a kiegyezésnek, amely nélkül éhen pusztulna. — Az ostobasággal való kacérkodás természet szerint megbosszulta magát; az egymás után következő osztrák kormányok abba az ostoba helyzetbe kerültek, hogy az általuk fölizgatott közvéleménytől való féltükben, nem merték magukat egy racionális és

TÁRCA

Az őrnagy ur.

Irta: Balassa Armin dr.

(Az aradi színházban vasárnap előadja a Vigszínház körutazó társasága Az őrnagy ur című malacsgát, melyet a szegedi városi tanács erkölcsstelen tendenciájánál fogva betiltott. Ezzel a betiltással s magával a darabbal foglalkozik az itt közölt megszívlelést érdemlő tárcsa, melynek írója a szegedi színügyi bizottság egyik legkiválóbb tagja.)

Nem tudom, minő elvi szempontok vezették a tekintetes tanácsot, amikor elutasította a Vigszínház művészeinek azt a kérelmét, hogy Az őrnagy ur c. bohózatot színházunkban előadhassák; de azt tudom, hogy egyhamar nagyobb szolgálatot nem igen tehetett volna a magyar közművelődés szent ügyének, mint a mekkorát ezzel a tényével tett.

Üdvözlöm is érette a legmelegebben itt a nyilvánosság előtt, és mert jól tudom, hogy a közönség körében valóságos harc folyik a kérdés körül, sőt vannak olyanok is, akik a tanács álláspontját „mucsainak” itélik, készséggel veszem eleget a tek. Szerkesztő ur ama kérdésének, hogy az „esetet” eszmecsere tárgyává tegyem.

Az őrnagy ur c. darabban az történik, hogy a 40—50 év között levő, de még „ártatlan” őrnagyot barátai elviszik egy olyan nyilvános helyre, amelyhez hasonló helyeknek szigorubb-

rendőri ellenőrzését a sajtó állandóan sürgeti. A „rózsa-legény” nem tudja, hol van, „családi” vacsorához ültetik, leitatják és megismertetik vele az életet.

Látnivaló ebből a pár sornyi ismertetésből, hogy magát tisztességesnek tekintő közönség ellen vakmerőbb merényletet színműíró nem követett még el, mint amilyen merénylet ez a darab.

A budapesti Vigszínházban ezt a darabot mégis egyfolytában 52 szer elő lehetett adni, örök szégyenére a főváros közönségének, sajtójának, színészeinek és mindazon tényezőinek, amelyek a színházak sorsát intézik.

Azon a címen most már, hogy egy üzletember, tisztán anyagi haszon szerzése végett, vidéki vándortársulatot szervezett a Vigszínház tagjaiból, ez a vállalat a művészet szabadságának jelszavát szegezi az ország közönsége mellé és jogot formál arra, hogy a közvagyonból felépített vidéki színházak az ő üzleti érdekeinek szolgálatába álljanak és a szabadszerzelem nyílt piacává aljasodjanak.

Igaza van a vállalatnak abban hogy a fővárosi sajtó a főváros közönségét megerősítette abban a hazug fölfogásban, mintha az a perverz színpadi irányzat, amelyből a Vigszínház éveken át kizárólag fölntartotta magát, Európa általános színpadi irányzata lenne s a művelt nemzetek színházaiban általában ez az irányzat uralkodnék, jóbiszemüleg vélheti tehát, hogy ez a fölfogás Magyarország vidéki közönségét is hálójába kerítette.

De mert ezek az aljas darabok Páris kül-

városi orfeumi színházaiból származtak hozzánk s már magában Párisban is provokálták a rendőrség beavatkozását, úgy, hogy tavaly „A levágott fülű kapitány” című darabot a rendőrség már betiltotta, a kontinens komoly színpadjait pedig Rostand Edmond, Sudermann, Hauptman stb. nagy drámáinak vezérlete alatt tulajdonképpen a legkomolyabb és legmagasabb költői célok szolgálatában álló eszmearámlat irányítja: megdöbbenés nélkül lehetetlenség rá nem mutatni annak a bűnnek a nagyságára, amelyet a fővárosi sajtó egy-két színházi magánvállalat ekszisztenciális érdekei kedvéért elkövetett azzal, hogy a magyar közönséget tévedésbe ejti és az érzelmi vágyak rossz hajlamainak könnyű kizsákmányolásával erőszakosan suggerálja a közönségnek, hogy neki a színpadrol csak az erkölcsi piszok tetszik és a színház megszűnt a közművelődési intézmény lenni.

Amikor tehát Szeged város érdemes tanácsa utját állotta Az őrnagy ur bevonulásának, akkor nem tett kevesebbet, mint önfeláldozó heroizmussal magára vállalta az ország legnagyobb vidéki közönségének kötelességszerű vezérletét abban a nagy harcban, amelyet az ország közönségének a magyar nemzeti művelődés, a serdülő magyar nemzedék tiszta érzelmvilága, a családi élet kultusza s a társadalmi kötelességek becsületes fölfogásának, megvédése érdekében le kell folytatnia.

Amikor az ország nagy városaiban a közönség pénzéből fényes színházakat építettek, a magyar művelődésnek akartak templomot építeni,

— igazságos kiegyezésért őszintén exponálni. Mint aki féltében fűtyöl, úgy próbáltak szegények bennünket megtáncoltatni, s annyira beleélték magukat a saját kieszeléseikbe, hogy valósággal elcsudálóztak, mikor mi, egy kicsit szégyenkezve is, de egészben véve nyugodtan néztük az ő provokáló éhletlenségüket.

Körber ur volt az első, aki egyebet próbált. Mikor, néhány hónap előtt, kezdte belátni, hogy a kiegyezést végre mégis csak jó volna megcsinálni, olyannak igyekezett azt feltüntetni, mint amelyikben ő így meg úgy visszazoritja a mi tulkapásainkat s óriási diadalmat arat rajtunk. Mi el is hittük volna a kedvéért — sajnos, ő maga képtelen volt úgy tenni, mintha legalább ő maga elhinné.

Most végre elérkezett az a bizonyos tizenkettedik óra, amely, jól jegyezzük meg, nem a mi tizenkettedik óránk, hanem Ausztriáé. A mi dolgunk tudniillik, egyáltalában nem sürgős; mi még azt is megtehetjük, hogy bizonyos, könnyen nyélbe üthető körülmények között külön szerződünk a külfölddel is; mi, ha nem is illuziókkal, de félelem nélkül áttérhetünk az önálló vámterületre. Ausztria az, aki mindezeket a fényűzéseket nem engedheti meg magának — s most, hogy a tizenkettedik óra közeledik s a kiegyezést csakugyan nem tanácsos tovább húzni, az osztrák kormány végre kénytelen beleharapni.

Ma tehát Körber szörnyű áldozatot hozott: ismét közeledik, Széll és a magyar miniszterek újból Bécsben vannak, folyik az órák hosszúra tartó tanácskozás s a Bank-gassei magyar házból jönnek haza a fontos megbeszélésekről szóló hírek. Ma még csak azt ujságolják, mint legfontosabb tény, hogy „a közeledést Körber tette lehetővé.” Minekünk, természetesen, ez is jó; ha a kiegyezés meglesz, őszinte elégedettséggel fogadjuk, ha nem lesz meg, épp oly nyugodtan tudunk rá várni akár még tíz esztendeig.

A szegedi kamara

a fogyasztási szövetkezetekről.

(Szemlények az évkönyvből.)

Arad, július 10.

Most jelent meg, tekintélyes kötetben a szegedi kereskedelmi és iparkamara múlt évi működéséről szóló jelentése. A jelentés főlétebb érdekesen fontos igazságokat hangoztatva méltatja a kereskedők bajait, közöttük a fogyasztási szövetkezeteknek a kereskedelemre gyakorolt hatását.

A jelentésnek érdekesebb részeinek:

„Valósággal divatos dolog ma a kereskedelemnek a legkülönbözőbb tendenciákkal való támadása és a hangulat-csinálás mindaz ellen, ami összefügg a kereskedelem céljaival és érdekeivel. És mivel a hangulat-keltés nem marad meg az elmélet terén, immár egész sor panasz van előtünk arról, hogy a kereskedelem különféle szakmaiban nagyon sok existenciát emésztett föl a legitim kereskedői hivatások ellen való izgatás, melylyel szemben a védelemnek semmiféle komoly eszköze nem áll az érdekeltek rendelkezésére.”

Majd így folytatja a jelentés:

Még csak a tervszerű sorakozás akciójáig sem jutottak el a kereskedők és hiányozván a szükséges összetartás, a kamaráknak és a kormánzatnak sincs kellő mértéke a bajok megítélésére és orvoslására. Mikor a kereskedelem rossz helyzetéről van szó és súlyos károkról, amik ebből az ország közgazdaságát érik, szinte első helyen kell hangsúlyozni azt a kívánságot, hogy adassék meg a magyar kereskedelemnek a rég sürgetett törvényes szervezet kötelező testületek formájában, melyekben egyesítve, a közgazdasági életnek ez az intelligens eleme meg fogja találni a módot jogos és a nemzet vagyoni gyarapodásával is összhangzó érdekeinek céltudatos képviselésére.

A kereskedők általános és megosztott szervezetében teljes alapossággal össze volnának gyűjthetők az adatok és bizonyítékok arra, hogy jelentékeny károkat okoz éppen az irányzatossan befolyásolt népnek a kereskedelem közvetítő hivatásának üldözése akár a hazai termények és készítmények értékesítésénél, akár a nép különféle szükségleteinek fedezé-

sénél, amint pedig általános ez a törekvés, helyenkint oly értékesítési és fogyasztási szervezetek létesítésével, amelyeknek vezetői egyrészt szintén egyéni érdekért és haszonért szerepelnek a „népmentés” terén, másrészt pedig még a hozzáértés hiányával is fokozzák a közgazdasági károkat.

Magára a fogyasztási szövetkezeti ügyre érdemben a következőkkel tér át a szegedi kamara jelentése:

Kerületünk kereskedői nagy általánosságban mindaddig megóvták azt a hírnevüket, hogy itt a fizetésképtelenségek inkább a kényszer által előidézött esetekre szorítkoztak és amennyiben az elmúlt évről a csődnyitások aránylag nagyobb számát kell följegyeznünk, a mindaddig kedvező ezen statisztikának megromlását valósággal az esztendő óta tartó üzletpangás idézte elő és a kerület egyes pontjain az a jelenség, hogy a fogyasztási szövetkezetek agitatórius versenye egyenesen a kereskedők tönkretételére irányul.

Annál sajnósb pedig ez a néphangulat helytelen irányításával és a társadalmi s felekezeti izgatások megengedhetlen eszközeivel vitt verseny, mert kerületünkben a kereskedők helyesen és hazafiasan arra törekcsenek, hogy fokozott mértékben terjesszék a hazai ipar és gyártás készítményeit, amely nemzeti kötelesség teljesítésében a kereskedelmet lelkesen támogatja immár a vásárló közönség is.

A halmi választás. Az általános választáson a halmi kerületben tudvalevőleg Fogarassy Zsigmondot választották meg képviselőnek Szentpály Jenő volt képviselővel szemben. Szentpály a választás ellen kérvényt adott be a kuriához. Időközben azonban az öreg Szentpály meghalt és a kérvényt a választók visszavonták. Ma, mint budapesti tudósítónk táviratozza, a kir. Kuria arról értesítette a képviselőház elnökségét, hogy a kérvényezésre kitűzött újabb 15 napi határidő eltelt a nélkül, hogy ismét kérvényt adtak volna be Fogarassy választása ellen. Ez értesítés következtében Fogarassy Zsigmondot a képviselőház megnyitása után újból igazolni fogják.

És hazudhatnak a „Magyar Figaro” szellemének dolgozó fővárosi kritikusk urak nagyokat és akkorakat, amennyit tág lelkiismeretük elbir, de azt velünk itt a vidéken nem fogják elhitetni, hogy az az évezredes intézmény, amelyet színháznak neveznek, bármit is vesztett volna közművelődési jelentőségéből, csupán azért, mert az irodalom időszakonként elvesztette lábát a tisztesség talaját.

Az ilyen veszedelmek fölbukkanása nem azt jelenti, hogy maga az intézmény alakult át és hogy ennél fogva ki kell szolgáltatni a tőmeg léha kedvtelésének, hanem egyszerű jelensége a drámairodalmi irányzatok hullámverésének, amely évszázadonként s rövidebb időszakonként is fölmerült s próbálta alámosni a közművelődés legerősebb várának alapját, de a kulturhistoria tanúsága szerint mindig sikertelenül.

Schiller, amidőn megállapítja, hogy az erkölcsnek soha sem szolgálhat más alapjául, mint maga az erkölcsiség, viszont az erkölcsiségnek belső természetes ellensége az érzéki ösztön. „A színpad mint erkölcsi tényező” című értekezésében minden időkre szóló igazsággal hirdeti, hogy „egyetlen egy dolog sincs, mely az államra következményeiben oly nagy fontosságú volna, mint a színpad s még sincs egy sem annyira kockáztatva, a polgárok egyéni vélekedésére és könnyelműségére korlátlanul rá bízva, mint éppen a színpad”, a minnek veszedelme abban áll, hogy az érzéki ösztön nem ismeri el az erkölcsi törvényt és az érzéki irányzatoknak kiszolgáltatott színpad a

társadalom összes ethikai létföltételeit szétrombolja.

„A helyesen irányított színpad az az intézmény, ahol az élvezet oktatással, a szórakozás művelődéssel jár. Míg az érzéki hajlamoknak kiszolgáltatott színpad hatása alatt: „az ember állati élvezetektől eltelve, féktelenül szilaj gyönyörökbe rohan, amelyek vesztét siettetik és a társadalmi békét fölzavarják. Henyéségek okozta bachans öröme, veszedelmes játék és ezer neme az örjöngésnek elkerülhetetlen, ha a törvényhozás a nép e hajlamait igazgatni nem képes. Az ügybuzgó ember veszélynek van kitéve, hogy élte, amelyet oly készséggel szentelt az államnak, nyomorult spleennek lesz áldozatává, a tudós, hogy tompa pedánsá sülyed, a néptömeg állatá.”

S ha valaki kétségbe vonná ezeknek az eszméknek a gyakorlati igazságát, úgy utalok az Ocskay brigadéros és a Bor c. magyar darabokra, amelyeknek nyomában nagyobb közművelődési nemes hatású eredmények fakadtak, mint amennyit egyéb intézményeink évek alatt fölmutatni tudnak, más irányban pedig utalok a főváros bűnügyi krónikájára, a sikasztások, zsarolások, csalások, házasságtörések, leánycsábítások óriási számára, s nyilvános kávéházak szeméjébe elmerülő családi élet elfajulására, amelyek megdöbbentő képét mutatják a társadalmi együttélés szétzúllásának s a melyeknek forrását keresve, hamar reá bukkanhatunk az érzéki hatásokból táplálkozó és a vágyakat levetkőztető színpadok erkölcsi epidemiájának fertőző bacillusaira.

Azokat a modern színpadi írókat tehát, akik aljasabbak, mint amilyen volt William Wicherley, a legotrombább angol drámaíró, aki valaha beszenyezte a színházat, és akik egyszerűen beleállítják az embereket a saját romlottságuk szennyébe, hálósobai jeleneteket visznek a színpadra, fűszerezve bordélyházi jelenetekkel, akik fölforgató forradalmárai a monogám házasságra alapított társadalmi rendnek, nyilvános tanítói a házasságtörésnek, sárba tipróia leányálmok bűbajos idealismusának és pusztító talányjai minden nemesebb emberi érzelmenek, — tűzorbácsokkal kell visszavernünk, látván, miként akarnak betörni féltékenyen őrzött, szerényen virágzásnak induló nemzeti művelődésünk határain!

Bármily nehéz legyen is e harc, nekünk itt a vidéken, akik tulajdonképpen a nemzet vagyunk, egy talpalatnyit sem szabad engednünk védelmi álláspontunkból, ha azt nem akarjuk, hogy a kozmonopolitások ez a veszedelmes áradata gyökerestől kitépje a Kisfaludyak, Madáchok, Katonák, Vörösmartyak, Petőfik és Aranyok által megtermékenyített nemzeti szellemünk talajának zsenge hajtásait.

A mindenkor magyar kormányok által elhanyagolt kulturpolitika föladatának magaslatáról kell tehát a szegedi tanács határozatát szemügyre venni s e szempontból nézve nem azok a szemforgatók és képmutatók, akik e határozatot dicsérni merik, mert dicsérniök kötelesség, hogy a polgárok elismeréséből a vezető hatóság fegyvert kovácsolhasson a további küzdelemre, hanem képmutatók azok, akik jobb

Az új kiegyezési tárgyalás.

(Magyar miniszterek Bécsben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 10.

Szell Kálmán miniszterelnök ma reggel Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter kíséretében váratlanul Bécsbe utazott, hogy a kiegyezések fonalát újból felvegye és megindítsa a tárgyalást Körber dr. osztrák miniszterelnökkel.

Láng és Darányi Rátóton keresték fel a miniszterelnököt s onnét ma reggel utazott fel gyorsvonattal az osztrák császárvárosba. A tárgyalás a szakminiszterek és az előadók közt egész nap folyt. Körber kezdte meg a közeledést s ebből arra következtetnek, hogy a kiegyezés fordulópontra jutott s most már jobbra, vagy balra, de hamarosan eldől a kérdés.

A mai bécsi tárgyalásokról a következő táviratokat kaptuk:

Bécs, július 10.

A két kormány a kiegyezési tárgyalásokat ma reggel meglepetésszerűen mégis megkezdte. Szell Kálmán magyar kormányelnök, Darányi földmivelési, Láng kereskedelmi miniszterek és Biró miniszteri tanácsos kíséretében ma reggel Bécsbe érkezett. Mindannyian a Bankgassei magyar miniszterium palotájába hajtottak. Lukács László pénzügyminiszter, a ki ma még Gasteinban üdül, hír szerint megszakítja szabadságidejét és már holnap vagy holnapután szintén Bécsbe utazik.

A kiegyezési tárgyalások újabb megindítása politikai körökben természetesen nagy feltűnést keltett. Az osztrák kormány ez ügyben tegnap minisztertanácsra ült össze Körber miniszterelnök elnöklété mellett, de a tanácskozás lefolyását annyira titokban tartották, hogy ma délelőttig senki sem tudott arról, hogy a tárgyalásokat újra megkezdik.

A tárgyalást ma a két kormányelnök bizalmas tanácskozása vezette be. Körber délelőtt háromnegyed tizenegy órakor fölkereste Szell Kálmánt s a két államférfiu négyszem között hosszabb ideig tárgyalt.

tudomásuk ellenére a saját egyéni kedvtelésük szempontját zszurnalisztikai közhelyek segítségével egyetemessé akarják tenni.

Sokkal nagyobb kérdés ez, semhogy a rendelkezésemre álló helyen minden részletében megvilágítani tudnám s csak azért, hogy más oldalról is érintsem a dolog lényegét, rámutatok arra a tényre, hogy ez a léha szinpadirányzat míg egyfelől előadó színészeinket szármalmas technikai eszközökké súlyosztotta, akikből teljesen kivesszett hivatásuk nemességének tudata, addig másrészt kockára teszi annak a törekvésnek eredményét, hogy a magyar színész társadalmilag befogadtassék s lerontassék az a százados előítélet, amely lehetetlenné tette, hogy a színészet közreművelődési ügy szolgáltatásban álló hivatásnak tekintessék.

Csak menjenek hát a Vigszínház derék művészei vándorutjukon tovább s ha művészi önbecsülésük megnyugvást tud találni abban a dicsőségben, amelyhez az őrnagy ur szalutálása révén jutnak, mi ezen örömlükben megzavarni nem akarjuk őket, hanem csak azt kérjük tőlük, hogy ha hazatérnek az ország büszke fővárosába, szálljanak magukba s jusson eszükbe, hogy ha elkövetkezik valaha az idő, amikor a magyar drámairodalom és előadó művészet között kifejlődik az a kölcsönhatás, amely megteremtí a magyar nemzeti drámairodalmat, úgy ebben az eredményben elsőrendű érdem azt a kitérést nem ismerő, becsületes nemzeti szellemet illeti, amelyből a szegedi tanács határozata fakadt.

Bécs, július 10.

A délelőtti közös miniszteri értekezlet három óra hosszáig tartott. Délután folytatták a tanácskozást. Azon körülmény, hogy az értekezleten a szakminiszterek is résztvesznek, sejteti, hogy igen fontos megbeszélések történnek. A tanácskozásokat holnap folytatják.

A Neues Wiener Abendblatt jelentése szerint Lukács László pénzügyminisztert Gasteinból idevárják. Stribrál osztályfőnök, ki osztrák részről a vámtarifa tárgyalásokat vezette, ma szabadságából visszatért Bécsbe.

Bécs, július 10.

A két miniszterelnök a tanácskozást délután a szakminiszterek jelenlétében folytatta.

Miután Szell és Körber délelőtt három óra hosszáig tanácskoztak, megállapodásra jutottak a vámtarifát illetően.

A miniszteriumok előadói július 28-ikán jönnek össze. Addig az előadók egyes, a gazdasági kiegyezéssel összefüggő szakkérdéseket részleteiben is letárgyalják s ezen munkálatok befejeztével a miniszterek végleges határozathozatalra újból összejönnek.

Robelly bünpöre.

(A székhámos vívómester bírái előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 10.

Ismert nevű, a jobb társasághoz tartozott urlembert vezetett ma Budapesten a börtönör bírái elé: Robelly Jenő volt fővárosi vívómestert. A kik ismerték, sohasem hitték, hogy idáig fog jutni. Az elegáns fellépésű, megnyerő módoru vívómester körülbelül másfél év előtt megszökött Budapestről, a mi annál inkább meglepett akkor mindenkit, mert Robelly ép ez időtájt nyitott nemcsak a fővárosban, de a vidék több helyein is fényesen berendezett vívótermeket.

Ezekről a dolgairól tudtak az ismerősei. Ellenben senki sem hallott arról, hogy Robelly megismerkedett egy fiatal színésznővel, a kit csak a szépsége révén s nem a művészetéért emlegettek, ha emlegették s a kinek kedvéért nemcsak feleségét és gyermekeit hagyta el, de a becsület utjáról is letért. Ugy látszik, a színésznő, Almássy Lola is szerette a fess fiatal vívómestert, mert vele ment, mikor szerelmese a büntető igazságszolgáltatástól félve a külföldre menekült. Londonba mentek, a honnan a kis színésznő hamarosan visszatért — egymaga. Elhagyta Robellyt, a kit rövid idővel ezután letartóztattak az angol fővárosban s hazahozták.

Itthon a büntető panaszok egész sora várta. Szabó József ügyvéd, a gyűjtőfogház volt igazgatója csalás címén jelentette föl. Szabónak egy birtoka volt Sáros megyében és Robelly, mivel pénze nem volt, hanem mert éppen szüksége volt pénzre, megvette az ingatlant. A megalkudott ár 150.000 koronát tett ki, de arra a terhek levonása után csak 58.000 korona lett volna fizetendő. Részletfizetésekben állapodtak meg és Robelly rávette Szabót, hogy ez neki nyugtát adjon arról, mintha már az utolsó részletet is kifizette volna.

— Csak — azért kell ez mondotta — hogy megmutassam gazdag rokonaimnak s pénzt kapjak tőlük.

De a terve, melyet végre is hajtott, az volt, hogy nevén lévén a birtok, abból pénzt szerezzen. Rögtön eladott egy erdődarabot 8000 s néhány darabot a fundus instruktusból 4000 koronát, de Szabónak egy fabatkát sem fizetett.

■ csaláson kívül Robelly öt váltót hamisi-

tott Bókay János dr. orvostanár és kettőt Eöt-vös Bálint dr. országgyűlési képviselő nevére. Mind a ketten giráltak neki, de utóbb a hamisításokra adta magát, közel 11.000 korona kárt okozva. Továbbá, mivel minden áron pénzt akart teremteni a szökéséhez, melyre már készülődött, a kaucióssikkasztásokról sem riad vissza. Vivótermébe szolgálul fogadta fel Szücs Józsefet és Hutter Sámuel. Az előbbi 600 korona, Hutter-től 400 korona óvadékot vett fel.

A viselt dolgaiért helyezték vád alá Robellyt s tüzték ki ellene mára főtárgyalást, melyen Agorasztó bíró elnököl. A nagy esküdt-széki terem szinte megtelt a panaszosokkal és tanukkal. Feltűnt az utóbbiak közt elegáns világos toalettjében Almássy Lola, a szép színésznő. Robelly volt barátja. Ő maga feszese-szen álló Ferencz József kabátban jött elő börtönéből

(Robelly vallomása.)

A tárgyalást, melyen a közvádat Polgár Viktor dr. alügyész, Szabó panaszost dr. Weisz Ödön képviselte és a védő Jankovich Jenő dr. volt, reggel 9 órakor nyitotta meg az elnök. Miután Agorasztó elnök ismertette röviden a vádpontokat, odaszólt a fogoly vádlottnak:

— Álljon a bíróság elé!

Robelly Jenő, aki 32 éves, nős, családos, büntetlen vívómester, az ítélőtanács elé lép és meghajtja magát.

— Bűnösnek érzi magát?

— Igen, de csak részben.

— Nyilatkozzék a Szabó-féle vádról.

— Ha ebben a dologban hibáztam, az csak könnyelműségemnek tudható be.

— Hogyan vette meg Szabó birtokát?

A vádlott nagy bőbeszédűséggel mondja el, mennyire meg volt terhelve a kérdéses ingatlannal. Mielőtt megvette, megbecsültette azt szakértőkkel. Ezután előbb csak ideiglenes szerződést kötöttek, majd közjegyzőhöz mentek. A mit pedig eladott a birtokokból, fizetésekre fordította.

— Mit értékesített legelőbb?

— Az erdőt 8000 koronáért.

— Miért nem fizette oda ezt, meg a Fránkl-tól kapott summát Szabónak?

— Az elment ügynöki provizióra és sok egyéb.

— Mennyi saját pénze volt önnek?

— 8500 forint.

— No lám, és ebből sem fizetett.

— Erre a pénzre időközben lejárt váltóimhoz volt szükségem.

— A panaszos abban látja a ravasz fondorlatot, hogy gazdag rokonokról beszélt folyvást s egyáltalán úgy tüntette föl magát, mint a ki majd könnyű szerrel fizethet.

— Szabó ur ismerte az én viszonyaimat s jövedelmemet, a mi pedig a rokonokat illeti, hát vannak vagyonos rokonaim s apósom is gazdag ember.

— Hogy számíthatott ön apósa segítségére, mikor ez időben már szakított nevével és Almássy Lolával folytatott viszonyt?

— Nem is apósomra számítottam, de arra, hogy majd értékesítem a birtokot becsületes uton s ebből fizetek.

(A visszavont panasz.)

Az elnök értesülve arról, hogy Szabó József sértett előzetes nyilatkozatot kíván tenni, erre alkalmat ad neki.

Szabó: A mit a vádlott mond, majdnem mind igaz. Csak a különböző helyekre eszközölt fizetések nem egészen úgy történtek. Kijelentem, hogy Robellynek a megbüntetését noha ő engem tönkretett s így vénségemre ismét ügyvédkedni vagyok kénytelen, nem kívánom; nem kívánom felesége és gyermekei kedvéért, a kikkel kibékült s nem abban bízva, hogy ő, ha majd szabadul azon lesz, hogy 20000 forint káromat valamiképp jóvátegye.

Agorasztó elnök, mivel így a Szabó-féle vádat illetően megszüntető határozat lesz hozandó, az erre nézve meghívott tanukat tüstént elbocsátotta.

Néhány perc szünet után a két óvadéksikkasztás Szücs József és Hutter Sámuel panaszta tárgyalásába fogtak. Ezután a váltóhamisítási esetek jöttek sorra, majd a tanukihallgatások.

lett volna a kihágási eljárásból származó bírság.

Hogy ez elkerülhető legyen, a dévai erdőfelügyelőség megkereste Lengyel Sándor dr. nagyhalmágyi főszolgabíró, hogy a Watterich és társa cégnak a halmágy csucsi állomáson felraktározott, 28,000 korona értékű fa rakományát vegye közigazgatási zár alá, azaz foglalja le azt, hogy a cég, amely az urbéresekkel szemben felelős, az erdőkihágásért anyagilag felelőségre vonható legyenek.

A nagyhalmágyi főszolgabíró a kérelmet teljesítette, s a közigazgatási erdészeti bizottság a napokban tartott ülésén a nagyhalmágyi főszolgabíró intézkedését indokainál fogva helybenhagyta.

A Watterich és társa céget a jogtalan erdőirtás miatt, a kártérítéssel együtt előreláthatóan körülbelül 10.000 korona bírsággal fogják sújtani, s erre való tekintettel a bizottság úgy határozott, hogy a lefoglalt fa-rakományt tizezer korona biztosíték ellenében oldja föl a közigazgatási vád alól.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Vízözön, színmű.
Szombat: Goldstein Számi, bohózat. A karszemélyzet jutalomjátéka.
Vasárnap: Az őrnagy úr, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.
Hétfő: A zsába, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.
Kedd: A páholy, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának felléptével.

* **Janovits kudarca.** Janovits Jenő, a szegedi színtársulat új igazgatója két merész vállalkozással kezdte meg az igazgatói működését: a budai szerepléssel és a fiúmei két hónapos vendégszolgálatokkal. Hogy a Várszínházbeli előadások üres házak előtt mentek, az tudvalevő dolog. Sajnálatos hogy a nagytudású, ambiciózus, fiatal igazgató fiúmei vállalkozása is kudarccal végződött, amint azt most a vendégszolgálat végzetével a *Magyar Tengerpart* konstatálja. Fiúmei laptársunk egyikük között a következőket írja az elmúlt színházi szezonról:

A két hónapos saison nem vált be. Janovics merész ambícióval vállalkozott a két hónapos saison keresztülvitelére s minthogy a magyar színészet számára erre az esztendőre bezárultak a Fenice kapui, nem tekinthet vissza sem anyagi, sem pedig művészi eredményekre. Az egyik tönkretette a másikat, mindkettő pedig felemésztette a közönség lelkesedésének a nagyobbik részét. Mert, mi tagadás benne, a magyar színtársulat csak a magyar közönség támogatására számíthat, ennek a közönségnek az anyagi helyzete pedig nem bír el két hónapos magyar színészetet. A saison felében tudtára ébredt ennek az igazgató is és vendégszereplések által igyekezett a színházi pénztár mérlegének a nyelvét kedvezőbbre billenteni. És ekkor nyilatkozott meg teljes nagyságában a közönség kimerültsége, mert egy-két estétől eltekintve, egyszer sem telt meg a nézőtér.

* **Vízözön.** Ez a poetikus bibliai darab ma is meghozta a közönséget, mely különösen a felsőbb régiókat töltötte meg. A darab kiállítása és rendezése igazán érdemes a megtekintésre s ezenkívül a szereplők is olyan jó előadást nyújtottak, hogy nem vesztett kárba az est arra sem, aki a darabban nem csak a látványosságot kereste. Szabó Irma és Gazdy Aranka voltak az est szereplői Csiky és Ternyei mellett s kiválik Garai Ilonka, Győre és Sarkadi jól játszottak.

* **A nők törvénykönyve.** E címen egészen uttörő munkát írt K. Nagy Sándor pestvidéki törvényszéki bíró; egy olyan művet, a melyhez hasonló tartalmu és célú munka hazánkban még nem jelent meg. Ossze vannak gyűjtve benne a nők jogaira és kötelességeire vonatkozó összes törvények és rendeletek. A szerző azonban nemcsak összegyűjtötte, hanem rövid,

könnyed és kellemes magyarázatokkal látta el a nőket érdeklő törvényeket és rendeleteket, melyeknek szövegét jegyzetekben közli. Külön vannak csoportosítva először azok a törvények és rendeletek, melyek általában érdeklí vagy érdekelhetik a nőket, akármilyen családi viszonyban legyenek is, azután azok, melyek a leányokra, jegyesekre, asszonyokra, anyákra, elvált asszonyokra, végre az özvegyekre vonatkoznak. A könyv nemcsak a műveltebb, hanem a legegyszerűbb nőnek is segítségére kíván lenni: nem egy társadalmi állást tart szem előtt, hanem gondol a társadalom minden rétegére. Lehetőleg minden állásbeli nő megtalálja benne a szükséges utasításokat. A munkát a Franklin-társulat adta ki. A könyv ára füzve 2 korona 50 fillér.

Dankó Pista hattyúdala.

(A „nótafa” nagybeteg.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A mindenható tudná hamarjában megmondani, a pestmegyei homokpuszták melyik szögletét hívják ezen a dallamos címen: *Csengőd*. Bizonyosan olyan pusztá ez is, mint a többi. Sima és csendes, mint a tenger, borókás homokbuckák a láthatáron, ezüstlevelű nyárfák a buckák völgyében. Itt-ott megköti a szaladó homokot az emberi szorgalom, ott aztán aranylik a nehéz kalászu buza, földre huzzák az ágat a gömbölyödő gyümölcsök és bodorodik levele a homoki szőlőnek. Nagyrányéku eperfák, szagos diófák közül kifehérlék egy-egy galambducos ház, melynek vadszőlős tornácáról olyan jól esik nézni, mikor a végtelen távolban pirosra csókolja az ezüstlevelű nyárfák sugarát a kelő vagy a leáldozó nap és reggeli köszöntőt füttyörész a sárgarigó, jóéjszakát zokog a vadgalamb.

Ilyen csengődi szőlőből, szellős tornácu házból hozott ma egy levelet a posta Aradra, szomorú levelet, mert a ki reszkető kézzel papírra vetette azokat a sorokat, nem nézi már vidám szívvvel piros hajnal hasadását, nem szegyeníti meg bühájos dalával a csacska sárgarigót. Mert Dankó Pistának erőtlén keze rötta össze azokat a szomorú betűket, melyek hirül hozták a költő egy barátjának, hogy írójuk félve nézi már az alkony piros felhőit, mert napáldozatot mutatnak azok. Halálos sorvadás emészti a magyar nótafát, nem csinál már több dalt a legutolsónál... Talán soha se is játszott több fájdalommal, több szeretettel, mint utolsó ittjártában, mintha érezte volna, hogy hattyúdálát zengi. Pár nap előtt megint erőtvett rajta a régi gyötrődés, szörnyű vérömlés döntötte ágyba. Ugy vitték kicsi szőlőjébe ki a pusztába, mely annyiszor ihlette meg lelkét, melynek minden bühája ott rezgett hegedűje szavában.

Onnan írja, hogy kevés már az ő reménysege e világi élethez s azért siet megköszönni, míg módjában van, a sajtó szeretettel teljes támogatását. Mintha neki volna köszönni valója, nem nekünk, akik örömmel hallgattuk mindenkor a legmagyarabb zeneköltőt, aki minden nagynevű, nagy iskolázottságu mesterünk-nél igazabb kifejezője volt és lesz a magyar léleknek mindenha.

Kevés örömmel, tenger bánatunkat, főléseges szilajságunkat, csendes szomorúságunkat ki is tudja más úgy megszólaltatni, mint a csengődi beteg, akihez szelid szellők szárnyán arany színű felhőktől, vidám szavu madarak által küldjük szeretetünket a csengődi tornácos házikóba és vigasztaló reménységet, hogy majd megkacagtatja még ő zöld erdőknék siró-rívó vadgalambját, majd megrikatja még ő ezüstlevelű nyárfák csacska rigómadarát.

A kőművesek sztrájkja.

(Idegen munkások szegődtetése. — Sztrájkolók a főispánnál. — A békéltető-bizottság összehívása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Egyre közelednek a vállalkozók és a munkások ahhoz a ponthoz, mely a kiegyezést jelentené. De bármilyen közel is állanak, nem tudnak eredményre jutni.

A munkaadók tegnap közölt feltételeikből ma nem engedtek többé, s a munkások ezt nem akarják elfogadni, hanem erősen fogadkoznak a mellett, hogy a végsőig kitartanak.

Az építkezés szünetel, de nem lehetetlen, hogy csak rövid ideig, mert több vállalkozó elhatározta, hogy idegen munkásokat hozat. Wollák József és társa építő cég, mely egyik közeli hegyaljai községben dolgozik s az elvállalt építletét rövid időn belül feltétlenül be kell fejeznie, Lippáról szegődött munkásokat. Az illető vállalkozó ezt bejelentette az illetékes főszolgabíróságnak, melytől szükség esetére védelmet kért.

A munkások küldöttségben jártak Urbán Iván főispánnál, támogatást kérve. A főispán erre magához kérte a munkaadókat, kik azonban nem fogadták el a közbenjárást s nem tárgyaltak a főispánnal, nehogy olyan szinban tűnjenek fel, mintha esetleg valamelyes pressziónak engednének.

Greén Nándor tb. főkapitánynál is járt a főispán egy munkás-küldöttség, mely a csoportakkord-munka eltörlését kérte ismételten. Kérte továbbá a két évnél több idő óta dolgozó munkások óra-bérének tizenhét krajcárban, a díszítő óra-bérének pedig husz krajcárban való megállapítását s a vidéki munkákért husz százalék béremelést.

Greén a kérelmet a békéltető bizottság előterjeszti, melyet holnap, pénteken délelőtt ktlenc órára hívott egybe az ipartestületbe.

Leszkay András

a Magyar Színházról visszalép.

(Beöthy László újból igazgató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A budapesti Magyar Színház vezetőségben legközelebb érdekes változás áll be. A színház új igazgatót kap s Leszkay András, a ki tudvalevőleg Aradról ment fel a fővárosba, ezt a müintézetet vezetni, egy társsal erősíti meg a pozícióját.

Az új igazgató, illetve társ, a mint benünket igen jó forrásból értesitenek, Beöthy László, a Nemzeti Színház volt és csufos körülmények közt eltávozott igazgatója, a ki nem rég még az *Uránia* színházat akarta átvenni a Fedák Zsazsa társaságában. Ez a kombináció most elesik és Beöthy László bevonul a Magyar Színházba.

Arról is értesülünk, hogy van egy harmadik, csendes társ is, Rákosi Szidi asszony, Beöthy László anyja a budapesti Nemzeti Színház előkelő művésznője, aki egyuttal az új vállalatot financirozni is fogja.

Beöthy László a Magyar Színházban nem lép új terrénura, igazgatott ő már a dalok ezen csarnokában s azt mondják, hogy ő volt a legszerencsésebb kezű direktora ennek a müintézetnek, amely távozás óta nivó dolgában ugyancsak alászállott.

Hanem a terv, melyet most az új regime maga elé tűzött, épenséggel nem alkalmas arra, hogy a Magyar Színház nivóját emelje.

Leszkay és társai ugyanis Vaudeville színházat akarnak csinálni a Magyar Színházból.

párisi mintára, de lehetőleg kevés költséggel. Egész estét betöltő darabokat, különösen operetteket nem fognak többé előadni, hanem csak a rövidebb lélekzetű dalos darabokat s bohócsát.

Erre való tekintettel a nyári szünetbe álltával Leszkay személyzetének legnagyobb részét már elbocsátotta. A színház erői közül csak Sziklay Kornél, Borosnak és Fedák Sárinak nem mondatt fel s néhány művésznek és művésznőnek elbocsátása dolgában még nem határozott.

Tehát vaudeville-színház lesz a budapesti Szövetség-utcában, ami mindenképen sajnálatos dolog úgy a művészet, mint a hirtelenben kenyér nélkül maradt személyzet szempontjából.

Leszkay András és társait tisztán anyagi szempontok vezetik, midőn színházukat eredeti iránytől elterelik, mert kevesebb költséggel bevételre számítanak. Holott a Magyar színház — mint mondják — az idén, ebben a nyári évvel telő szezonban is 37.000 forintot jövedelmezett Leszkaynak, ha ugyan igaz.

Van azonban egy más verzió is. Eszerint Leszkay András lemond a Magyar Színház bérletéről s azt egészében Beöthy Lászlóra ruházza át.

Ugy hirdik, hogy Leszkay, ha a Magyar Színházról visszalép, az *Uránia* színházat veszi át s abból operett-színházat csinál. Nem lehetetlen, hogy a két színház kapcsolatban lesz egymással.

Az aradi központi posta a pályaudvaron.

(A postahivatal áthelyezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Nagyfontosságú és érdekes ujtás van készülöben az aradi postánál. Mint értesülünk, azzal a tervvel foglalkoznak, hogy központi postahivatalt kihelyezik a pályaudvarra, az újonnan építendő indóház épületbe. A távirda- és telefon-hivatal azonban benn marad eddigi helyén.

A jelenlegi templom-utcai postahivatal erre az esetre fiók-posta lesz, nehogy a közönség a távolabb eső vasuti postát legyen kénytelen igénybe venni feladások alkalmával.

Az indóházba helyezett központi posta melyre főképen a kézbesítés munkája hárul, nagy munka megtakarítást fog eredményezni a levelek és csomagok kézbesítése alkalmával. Nem kell majd behozni a küldeményeket a városba, hanem egyenesen a vasutól fognak mindent behordani. A munka megtakarításnál is nagyobb előnye lesz az új rendnek, hogy a közönség jóval hamarabb jut a küldeményekhez.

Hogy a távirda- és telefon-központ továbbra is eddigi helyén marad, annak oka a közönség kényelmére való tekintet, de meg az a körülmény is, hogy a vezeték áthelyezése rengeteg pénzbe kerül.

Az állam egyáltalában tartózkodik attól, hogy a vezeték központját megváltoztassa, inkább kész a legnagyobb házbéremeléseknek alávetni magát, ahol erre szükség van.

Aradon is azért vásárolták meg a mai épület telkét, nehogy valamikor az áthelyezésre szükség legyen. A telek és a rajta álló régi posta-épület a minoritáké volt s tőlük vette meg a posta körülbelül kétszeres áron. Most, hogy a minoriták

nagy építkezésbe fogtak, bebizonyult, hogy jó volt ez az előrelátás, mert nem lehetetlen, hogy a régi épület helyébe is újat emeltek volna s ez esetben óriási költséget okozna a vezeték áthelyezése az államnak.

Ilyenformán csak a központi posta kerül ki a vasutra, mint ezt így több városban már keresztülvitték. A kereskedelemügyi miniszteriumnak különben az az irányzata, hogy a postai központokat lehetőleg a pályaudvarokra helyezze.

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny és táncestély. Széleskörű, rendkívül élénk érdeklődés nyilatkozik meg a multság iránt, amelyet az *Aradi Kereskedők Köre* rendez e hó 12-én szombaton, a városligeti vendéglő nagytermében. A multságot megelőző hangversenynek kiváló érdekessége az *Aradi Nemzeti Színház* két jeles tagjának: Polgár Sándornak és Szabó Irmának közreműködése. Az előbbi kacagtató szövegű, énekes magánjelenetet ad elő, amelyet Goldzieher Albert kísér zongorán. Szabó Irma, aki a Duncanelőadások alkalmával a színházban a monológok mesterének mutatkozott be, ezuttal is magánjelenetet, *A levél* címűt adja elő. A műsor többi száma kitűnően szervezett zenekar tölti ki. A zenekar újabb három jeles taggal; Mütter-müller József tanár, Scherhag Ernő és Holzer Józseffel szaporodott, úgy, hogy tizenhattu, erős zenekar fogja a közönséget szórakoztatni. Az eredetileg négy számra tervezett műsor is egy számmal bővült, úgy, hogy nagy hangversenyek műsorával is ki fogja állani a versenyt. A multság sikere érdekében a kör vigalmi bizottsága Brunner Béla vigalmi bizottsági elnök vezetésével szorgoskodik és fáradozásait bizonyonnyal szép siker fogja koronázni. A multságra külön meghívókat nem bocsátanak ki; a tagok által bevezetett vendégeket szívesen látják: *Belépő díj 2 korona*; tagok a szokásos kedvezményben részesülnek. Az esetleg fennmaradó tiszta jövedelem a kör *Erzsébet-segítő alapját* gyarapítja, s ugyanezért fölülfizetéseket köszönettel fogad a multság rendezősége.

Aradváros választói.

(A felebbezések elintézése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Aradváros központi választmánya ma délután ülést tartott, melyen a választók jövő évre megállapított névjegyzéke ellen beadott felebbezéseket intézték el.

Összesen negyvenkét felebbezést adtak be, melyből harminckettőt kedvezően intézték el, kilencet visszautasítottak, egyet pedig tárgyatlannak találtak.

Okleveleik alapján felvették a névjegyzékbe: Reisinger Ferenc dr., Szegő Hugó dr., Darvas N., Szalay Géza dr., Metzner Ferenc, Deutsch Izó dr.

Felvették a névsorba még a következő felebbezők: Lázár Imre, ifj. Hesz József, Hadzsits János, Kovács Lajos, Kis József, Szlovák Sándor, Jankó Mihály, Balog Pál, Bogdán György, Reich Jakab, Pap Béla, Schön Károly, Mikhardt Alajos, Ferdinánd Demeter, Hunyadi József, Vécsey Jenő, Rákóczi Mátyás, Láng József, Bonyhády Károly, Pap Elemér, Mandl David, Bernt Lajos, Méhes József, Rauschmann Kálmán, Oláh László, Kone Sándor.

Elutasítottak: Keisztter János, Schlezinger Jakab, Pap Péter, Németh Mihály, Schálfer Ferenc, Faragó Gyula, Littkay József, Szepes József.

Balog Imre felebbezése tárgyaltalan volt, a mennyiben már előzetesen felvették a választók sorába.

A névjegyzéket folyó hó 15-től tizenöt napra közszemlére teszik, s ezen idő alatt a központi választmány mai határozatai ellen észrevételek tehetők, illetve azok megfeleltethetők.

Az ülésen *Institóris Kálmán* polgármester elnöklété alatt jelen voltak: Deutsch Bernát, Mülek Lajos dr., Reicher Ferenc, Simay István, Vannay Gyula.

Prielle Kornélia

az aradi Szerdahelyi-szoborról.

(Levél Zilahy Gyulához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Az aradi színügyi bizottság tudvalevőleg elhatározta, hogy a kőszínház előcsarnokában feállítja Szerdahelyi Kálmánnak, a híres magyar színésznek szobrát, aki buzamos ideig működött Aradon s kinek szobra régóta áll rendeltetésére várva a színházi ruhatárban.

Erről a kegyeletes tervről értesült Szerdahelyi özvegye, Prielle Kornélia is, s ma levelet írt Zilahy Gyula színigazgatónak, megköszönve ennek a mozgalom megindítását. Ez a levél így hangzik:

„Örömmel értesültem arról, hogy felejthetetlen férjem emlékezte el az aradiak szívében s a szobra állni fog abban a csarnokban, ahová életében egész lelkével és művészi ambíciójával törekedett, hogy érdemes dolgokat hozzon létre. Szegény áldott emlékü Kálmánom annyira rajongott az eszméért, hogy szinte csodálkoztam felette és nem egyszer vitakoztam vele: miért éppen Arad lenne a mi jövőnk állandó színhelye? De azért szükséges társként szótfogadtam volna neki, míg aztán kora halála változtatott rajta, hogy nem Arad lett a mi végzetünk...

Köszönöm édes Zsül, hogy olyan szeretettel jár közbe a szobor felállítása érdekében. A főispán ur kegyeletes szándéka pedig igazán megható nagy jóindulat, melyet meghálálni én sohasem leszek képes.

Szeptember közepén otthon leszek már és úgy hiszem, előbb egy vagy két előadásom következik a műsorra, azután pedig szolgálatára lehetek a szép tervnek, hogy az aradi Csiki-ciklusra elvigyem még egyszer a „Nagymamát” az én ősi kis személyem alakjában. De erről még fogunk értekezni az idő meghatározása céljából...

Szívből csókolja őszinte barátságával Prielle Kornélia, Szerdahelyiné.

Eddig a levélnek az a része, mely a szoborfelállításra vonatkozik. Ennek megértéséhez tudni kell, hogy Zilahy Gyula színigazgató a téli szezonban Csiki-ciklust tervez, melynek keretében történnék meg a Szerdahelyi-szobor felállítása. Ebben a ciklusban való fellépésre kérte meg Zilahy az ünnepelet magyar színésznőt Prielle Kornéliát, aki fent közölt levelében a legnagyobb szívességgel vállalkozik a Nagymama című szerepének eljátszására.

HIREK.

A vesztőhely földje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Megirtuk többször, hogy az amerikai Cleveland városban élő magyarok milyen hazafias tervvel lepték meg Magyarországot. Az őszszel, Kossuth Lajos születés napjának századik évfordulóján le akarják leplezni Kossuth Lajos

szobrát, melyet egy debreceni szobrásznál, Tóth Andrásnál rendeltek meg.

Az amerikai magyarok ezt a hazafias eseményt egy szép gondolattal akarják megbővíteni. Azt akarják, hogy a szobor talpazata magyar földön nyugodjék, hogy a szobor talpazata alatt minden magyarországi megye és város földjéből legyen ott egy-egy maréknyival. Ilyenformán a szobor egy kis Magyarországon nyugodnék.

A szoborbizottság már meg is kereste Magyarországon minden megyei és városi törvényhatóságát, hogy küldjön a törvényhatóság területéről, lehetőleg történelmi nevezetességű helyről egy zacskó földet Tóth András debreceni szobrászhoz, a ki aztán az egészet a szoborral együtt el fogja szállítani Amerikába.

Ilyen megkeresés érkezett az aradmegyei alispáni hivatalhoz is s *Dálnoki Nagy* Lajos alispán ennek a megkeresésnek már eleget is tett.

Mint hogy a szoborbizottság történelmi nevezetességű helyről kért földet, az alispán megkereste a zsigmondházai jegyzőt, hogy az aradi vesztőhely dombjából ásson ki földet és azt küldje be az alispáni hivatalnak. Ez meg is történt s az alispáni hivatal a földet mely három-négy kilogramm sulyu, már el is küldte Debrecenbe Tóth András szobrásznak.

Az alispán egy hazafias hangú átiratban egyuttal értesítette az amerikai Kossuth-szobor bizottságot, hogy Aradmegye talán az ország egyik legnevezetesebb történelmi fontosságú helyéről, az aradi vértanúk vesztőhelyének vérral szentelt földjéből küldött egy zacskóval a Kossuth-szobor talpazata alá.

— **A beteg püspök.** Temesvárról jelentik, hogy *Desseuffy* Sándor megyés püspök állapota még mindig aggasztó s habár nincs ok komoly veszélytől tartani, az egyházfejedelem valószínűleg az egész nyarat a temesvári püspöki rezidenciában lesz kénytelen eltölteni.

— **A braganzai herceg botránya.** Londonból táviratozzák: Az itteni rendőrbizottság ma folytatta a braganzai herceg ellen folytatott eljárását. A mai tárgyaláson már teljes néven nevezték a herceget, kit a tárgyaláson *Edward Clark, Gill* és több tekintélyes ügyvéd képviselt. A rendőrség a vád súlyosabb beszámítás alá eső pontjait visszavonta. Az ügyész ugyanis megváltoztatta vádindítványát, mely eredetileg az erkölcsösség elleni súlyos vétségéről szólt s azt indítványozta, hogy a herceg ellen erkölcsstelen viselkedés miatt indítsanak eljárást. *Clark* ügyvéd bejelentette, hogy a herceggel egyetemben elfogott egyének ellen rablás és zsarolás kísérletéért a följetentést meg fogja tenni. A tárgyalást nyolc napra elnapolták. A herceg szabadlábon, míg a többiek vizsgálati fogságban maradnak.

— **Athelyezett vasuti hivatalnokok.** A magyar államvasutak igazgatósága *Komlós* Manó szegedi segédmérnököt a zágrábi üzletvezetőség számosztályába, *Major* Sándor dr. segéd-fogalmazót az aradi üzletvezetőség titkárságába *Szentiványi* Elek ellenőrt szintén az aradi üzletvezetőséghez helyezte át.

— **Nyári vihar.** A nyomott, meleg időre, mely a mai nap folyamán tűrhetetlenné vált, csendes nyári eső következett este. Ez az időváltozás az ország más részeiben nem ment ilyen nyugodt formában végbe. Az alföldön nagy vihar volt, mely egyebek között a telefon vonalat is megrongálta. A telefon-érintkezés ennek következtében az este szünetelt Arad és Budapest között, a táviró azonban zavartalanul működhetett.

— **Az aradvárosi adókiadó bizottság.** f. é. július hó 12-én d. e. 9 órától a fésűs, fényképész, főszöntő, fürdő tulajdonos és bérlő, fűző készítő, ásványvíz és fűszerkereskedők III oszt. kecsesi adóját fogja megállapítani.

— **Elhunyt hercegnő.** Mint egy sürgöny jelenti, Alexicsbadban az özvegy *Anhalt-Bernbergi* hercegné ma meghalt.

— **Római kora pénzek a szántóföldön.** Érdekes leletéről tett jelentést a megye alispánjának *Bolyos* József borossebesi főszolgabíró. *Bongye* István diécsi parasztnak tizenhat éves Anna leánya a diécsi határban egy szántáson 120 darab régi ezüst pénzt talált. Persze, nagyon megörült neki, hazavitte, s az atyja el is adott belőlük néhányat *Lupsa* György lelkésznek és *Lórencz* Lipót korcsmárosnak 6 koronáért. A csendőrségnek tudomására jutott a dolog, a pénzeket elkobozta, s a buttyini járásbírósnak adta át. A pénz római korabeli, meglehetősen ritka példány. Az egész leletnek 130 gramm a sulya.

— **A nemet trónörökös balesete.** Bonn-ból jelenti a táviró: *Frigyes Vilmos* trónörökös tegnap este baleset érte. A trónörökös *Stülpnagel* főhadnagygyal kikocsizott. A *Wörthstrasse* és a *Koblenzstrasse* sarkán a kocsiba fogott ló hirtelen elesett, úgy, hogy a kocsi erős lökést kapott. A trónörökös, aki maga hajtotta a kocsit, oldalt kibukott a kocsiból, de nem sérült meg. Hamarosan talpra ugrott, mialatt *Stülpnagel* főhadnagy a lovat tartotta. A trónörökös azután kísérőjével gyalog folytatta útját.

— **A kereskedelmi kamarák országos gyűlése.** A hazai kereskedelmi és iparkamarák idei országos ülésüket Debrecenben tartják meg, a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara új székházának fölavató ünnepével együtt. Az országos gyűlés egyik tárgya a megrendelések gyűjtését szabályozó törvény életbe lépte óta beállott helyzet, a melynek *Marschall* Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára lesz az előadója.

— **A kolozsvári tüntetés.** Kolozsvárról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A tegnapi tüntetésről szóló tudósítások tulzotak. Nem vehetett részt benne 200 egyetemi hallgató, mert az egyetemi hallgatóság nagy része, szünidő lévén, nincs Kolozsvárott. A rendőrség jelentése szerint mindössze 10—12 gazdasági intézeti növendék kezdett énekelni, de még a körük csoportosult kíváncsiak sem voltak kétszázán. Ezek velük énekeltek, folyton a királyt, a hazát és *Probszt* hadtestparancsnokot is éltetve. Az egész éneklés oly jelentéktelen volt, hogy a közönség nem törődött vele és a rendőrség sem avatkozott bele. A háziéred ünnepét semmi sem zavarta meg.

— **Az új polgári perrendtartás életbeléptetési törvényére vonatkozólag** azt jelentik, hogy e törvénynek nevezetes érdembeli intézkedései is lesznek. Különösen a tőzsdebirósági intézményt fogja érinteni a javaslat, amennyiben az ügyek nagy számát el fogja vonni a tőzsdebiróság hatásköre alól. Eddig ugyanis a tőzsdebiróság illetékességét bármely peres ügyre vonatkozólag bárki is kiköthette. A javaslat most ezt a jogot csak bejegyzett kereskedőknek akarja megadni, tehát olyan egyéneknek, kik a kereskedelmi elvek szerint szerződnek és kötnék ügyleteket. — A miniszter azzal indokolja az újítást, hogy ezáltal a tőzsdebiróság nem lesz úgy tulhalmozva, mint most s a nem bejegyzett kereskedők részére ott van a rendes bíróság, mely az írásbeliség nyűgétől megszabadulva, ugysis gyorsabban fogja lebonyolítani az ügyeket. Ebben a javaslatban alkotja meg a miniszter az utazó bírák intézményét is, mely abban áll, hogy a bírák nagyterületű járásbíróságok székhelyén bizonyos, előre megállapított

napokon meg fognak jelenni, panaszokat vesznek fel, tárgyalnak és ítéletet hoznak.

— **A rejtélyes ékszerlopás tetteseit.** *Hajek* Antalt és *Schuller* Rózát a rendőrség m. j. kísérte az aradi kir. ügyészséghez, miután kiderült, hogy *Hajek* az ezüstműveket tényleg *Török-Kanizsán* lopta *Ringhoffer* Andor földbirtokostól. A betöréses-lopást a múlt hó 25-én követte el *Hajek*, amikor kéregetés ürügye alatt belopózott *Ringhoffer* házába s onnan egy kazettában 800 korona értékű ezüstöt lopott el. Az ezüst tárgyakon látható „S S” monogram a földbirtokos feleségének kezdőbetűi, kinek hozományát képezték a *Hajek* általi lopott evőeszközök.

— **Fegyelmi a privat óra miatt.** *Gagy* Samu miskolci polgáriskolai tanár ellen a miniszter fegyelmi vizsgálatot rendelt el, mert a miniszteri rendelet ellenére magánórát adott oly tanulóknak, kik a tanintézetben tanítványai voltak.

— **Tűz a Kasza-utcában.** Ma délelőtt tizenegy óra tájban kigyuladt *Bobojesev* Pálnak Kasza-utca 41. számú háza. A tűz az ablakban ütött ki, ahol egy kakasgyufa feküdt; ez a nap melegétől meggyuladt, s tüzet fogott tőle az ablak függőnye. Innen ment át a pusztító elem a ház szalmafedelére, melyet elhamvasztott.

— **Képzőművészeti palota Szegeden.** A szegedi képzőművészeti egyesület legutóbbi ülésén a Szegeden építendő képzőművészeti palota terveit mutatta be *Zombory* Lajos festőművész. Az igazgatóság úgy állapította meg, hogy a kulturpalota tervezett kibővítése helyéül különálló képzőművészeti palotát építtet és pedig a gyermekjátéktér szélén. Elhatározta azután az igazgatóság, hogy átír a tanácshoz, melyet felkér arra, hogy a képzőművészeti palota felépítése iránt tegye meg a lépéseket a közoktatásügyi miniszternél, aki már kilátásba is helyezte a palotának államköltségen való felépítését.

— **Kettős szerelmi dráma.** A Csála-erdő előtti gyepen történt kettős szerelmi dráma áldozatai *Zsebzán* Miklós és *Weldin* Katalin már a sirban nyugosznak. A vizsgálat befejeztetvén, a hatóság megadta az engedélyt az eltemetésre s ma délután el is temették a szerencsétlen szerelmeseket az alsó-temető halottas házából.

— **A kilencvenéves Hornung.** Kicsoda ez a *Hornung*, hogy rováson tartjuk, ime évelnek a számát? Egyike biz 6 azoknak a szerencsés halandóknak, akiket a jószerecsse fölemelt a legmagasabb körökbe. *Hornung* éveken át ott honosan lépdelt egész nap a Neszfogó perzsa szőnyegekben s kényelmesen heverészett a bárszonyos pamlagokon. Férfiu, akivel iparkodtal még az udvari dámák is jó lábon lenni s még a miniszterelnökök is ő általa juthattak csak a trón számolyához: ha tudniillik fölnyitotta előttük a fogadó-terem szárnyas ajtóit. Mert *Hornung* János senki más, mint a király volt kedvenc komornyikja. A trónhoz valamikor közel (a szomszéd szobában) állott férfiu most ünnepele a kilencvenedik születése napját. A jubiláns 1844-ben *István* főherceg nádor szolgálataiba lépett, ahonnan 1850-ben került a király mellé, akit azután egészen a kilencvenes évek elejéig minden belföldi és külföldi utazására elkísért. Több érdemjel díszíti a mellét, mint a legvénebb diplomatának. Az aggastyán tiz esztendő óta nyugalomban van és visszavonultan él a saját házában *Ráko*-palotán.

— **Marosba fult huszár.** Az aradi Hadik-huszár ezred parancsnoksága tegnap délután mint rendesen szokás, több huszárt küldött ki gyengélkedő lovakkal egy tizedes felügyelete alatt a Maroshoz, hogy a lovak lábait áztassa. Ez alkalommal a kivezényelt legénység közül *Seben* Márton huszár, miután a lovakat megfürösztötték, a felügyeletes tizedes parancsa ellenére észrevétlenül levetkőzött és a Marosba lopózott, hogy megfürödjön. E közbe vigyázatlansága következtében a habok között el-

ünvén, a folyóba fuladt. Mire a parton levő emberek észrevették és mentésére sietni akartak, az áldozat már nem volt látható. Holttészete ma reggel 8 óra tájban a papirgyárral szemben a part mellett fogták ki és onnan a várban levő katonai csapatkórház halottas kamrájába szállították, ahol *Hercig Ottó* kapitány vette át a holttestet, *Szcepkoviszky* Teofil rendőrtiszt és *Leitner* Ernő dr. rendőrorvostól. A huszár temetése pénteken fog végbemenni katonai pompával.

— **Humberték nyomában.** A párisi rendőregnek nem kevesebb, mint 900 olyan helyet jelöltek, ahol *Humberték* biztosan látták. A rendőrség hír szerint tudja is, hogy *Humberték* hol tartózkodnak, de politikai okoknál fogva nem fogja letartóztatni. Mint egy éjjel érkezett táviratunk jelenti, a *Humbert*-ügyben letartóztatott *Humort* ügyvédet szabadlábra helyezték, de ma ből letartóztatták *Pellirierné* feljelentése folytán.

— **Tomka büntársa.** *Marót* Sándor, bécsi költő, kinek az ismeretes *Tomka*-ügyben nagy szerepe volt, tudvalevőleg elítélte a bíróság. Mint most sürgönyzik, *Marót*ot huszezer korona biztosíték letétele után ma szabadlábra helyezték.

— **Pusztító vulkán.** Fort de Franoban, amint egy sürgöny jelenti, a mára virradó éjjelen ismét borzasztó erupció volt. Az angol misszió arsza felett nagyon aggódnak.

— **A királyt akarjuk látni.** Az angol koronási ünnepek gyászos fordulatja után tudvalevőleg szautaztak már a fejedelmi követek, akik *VII. Edward* koronázásának lettek volna történelmi társai. Szétrebbent az egész diszes vendégsereg; harkokba tértek vissza a messzi tengereken tuli követek és kísérelők. Eltűntek London utcáiból azok a bizar, tarka-barka, exotikus vendégek, akik a Regent street tömegében hullámozgottak. Csak a hindu követek nem akarják elhagyni Londont. Kedves jelenetet irnak le az angol lapok. *George Hamilton* államtitkár elé járult egy indiai tisztekből álló deputáció.

— Az a kérésünk, kegyelmes urunk, — mondta a szónokuk — engedjék meg nekünk, hogy itt maradjunk, amíg a királyt szemtől-szembe láthatjuk.

— De hisz az lehetetlen! felelte az államtitkár. Legalább két hónapig tart még, a míg a király fogadhatná önöket.

— Nem tesz semmit. Maradunk mi tovább is.

— Hát a szolgálat?

— Allamtitkár ur, mi lemondunk két hónapi szolgálatunkról; az egész ezred lemond a fizetéséről, az utolsó legényig csak engedjék meg, hogy itt maradjunk, amíg a királyt láthatjuk.

— De hát miért akarják annyira látni ő felcsóráját?

— Mert ha enélkül térünk vissza Indiába, mindenki kinevet. Egész India kacagni fog fölöttünk, hogy Londonban voltunk és nem is láttuk a királyt...

A különös indokkal előadott kérésre még nem adták választ.

— **Életunt kereskedő.** A budapesti rendőrség néhány nappal ezelőtt táviratot kapott Szegedről, amelyben jelentették, hogy egy odaváló kereskedő, *Rabiner* Viktor, nyomtalanul eltűnt. *Rabiner* Szegeden köztisztviselőként álló férfi és ottan mindenki ismeri az ötven éves urat. Régóta gyógyíthatatlan betegségben szenved és több ízben mondotta hozzátartozóinak, hogy megöli magát. Az egészségi állapota napról-napra rosszabbodott. *Rabiner* a családja kérésére néhány héttel ezelőtt felment Budapestre és a leghíresebb speciálistákat kereste fel, a kik azonban csak nagyon kevés reménnyel biztatták, sőt egyikük meg is mondta neki, hogy szinte gyógyíthatatlan a betegsége. Egyszer leverve ment vissza Szegedre és most már családja megbánta, hogy Budapestre küldte fel, mert azóta a sajnálatraméltó ember sokkal sürűbben hangoztatta, hogy véget vet életének. Utolsókor egy levelet hagyott hátra, amely-

ben csak ennyit ír: „Ne keressetek, élve úgy sem találtok meg!” A kétségbeesett családtagok rögtön Budapestre utaztak, mert a nyomok ide vezettek és a rendőrséggel együtt keresték mindenütt az eltűntet. De hiába. Ma éjjel 2 óra tájban egy alak surrant le a *József-térről* a *Fürdő* utcán át a *Duna* partjára. Egy rendőrnök feltűnt gyanus magaviselete és utána ment. Az ismeretlen, aki úgy látszott, hogy az uri osztályhoz tartozik, a főkapitányság épületével szemben lement a *Duna* partjára és ott egy ideig megállva, hirtelen a vízbe vetette magát. A rendőr nyomban fellármázta a parton levő embereket, csolnakba ült és utána evezett. Szerencsére ki is fogták az életuntat és a *Rökus-kórházba* szállították, ahol elmondta, hogy ő *Rabiner* Viktor szegedi kereskedő és hogy betegsége miatt akart meghalni. Rokonait a rendőrség már értesítette az esetről.

— **Vasuti- és léghajó-katasztrófa.** A mai nap folyamán két nagy pusztítást vitt végbe a vihar. Egy *zágrábi* sürgöny szerint az ottani pályudvarról a hirtelen támadt erős szélvész három teherkocsit megindított, melyek *Domaslovicnál* összeütköztek egy személyvonattal. A kocsik összetörték, a személyvonat utasai közül nem sérült meg senki. A poseni *Sedanban* léghajó-katasztrófát okozott a vihar. A magasban lévő léghajót a szél magával hurcolta s ledobta a földre. A léghajón tartózkodó emberek közül egy meghalt, kettő súlyosan megsebesült.

— **Aruló törzsfőnök.** Bloemfonteinből táviratozzák: *Joel*-t, a bázutok egyik legkiválóbb törzsfőnökét a háboru alatt tanusított áruló magaviselettel vádolják, a miért is elhatározták, hogy törvény elé állítják. A 9. lovasított gyalogezredet és a 14. tüzérezrednek egy csapatát *Bázutó* föld határára küldték, hogy a bázutók esetleges lázadását megghusítsák. *Lerothodi*-nak, a bázutók legfőbb vezérének magatartása aggodalomra ad okot, mert a jelek arra vallanak, hogy támogatni fogja *Joel*-t, ha ellentétlásra határozza el magát. *Jonathán*, a ki szintén nagyhatalmu törzsfőnök, egészen az angolok pártján van.

— **Gyilkos szivar.** A dohányos embernek van egy rossz szokása, amely azonkívül, hogy nagyon egészségtelen, még módfelett veszedelmes is: az ágyban való füstölés. Száz dohányos ember közül 98 lefekvéskor egész bizonyosan rá gyújt még egy szivarra; aztán elálmosodik és a szerencsétlenség mindig hajszálon függ. Alig néhány hete adtunk hírt annak a szerencsétlen fiatal katonatisztnek tragikus sorsáról, aki halálra égett ágyában a szivarjától támadt tűzben, s ma annak híre érkezik *Székesfehérvárról*, hogy *Móric* Adjutusz ferencendi lelkész, kinek pár nap előtt ruházata alvásközben szivarjától meggyuladt s a lángok összeégették testét, ma kinos szenvedés után belehalt sebeibe.

— **A francia tengernagy tévedése.** Tévedni emberi dolog s a francia tengernagy is elvégre csak ember, úgy esett, hogy eltévedt hajójával a tengeren. Súlyosbítja a tévedését az, hogy hajóján vitte *Loubet* elnököt is. A „*Matin*” című lap állítja egész határozottsággal, hogy *Roustan* tengernagy, ki parancsnoka volt azon hajócsapatnak, mely *Loubet* elnököt *Kronstadt*-ba vitte, nem, mint akkor állították, az *Északi* tengeren uralkodó vihar miatt késétt meg, hanem mert az utat eltévesztette. Azt hitte, hogy a *dünkircheni* kikötő bejáratához érkezett, amidőn környezete hirtelen arra a felfedezésre jutott, hogy a *Temze* torkolatához értek. Már csaknem azon a ponton voltak, hogy zátonyra jussanak hajóikkal, mikor a kis eltévedésre rájöttek.

— **A repülőgép örültje.** Egyik kolozsvári lapban olvassuk a következő, aradi érdekű hírt: Tegnap délelőtt a bolonyai honvédelmi tanyája egyik csendes helyiségébe betoppant egy nagy fehér szalmakalapos fiatal ember s minden bevezetés nélkül e szavakkal fordult a jelenlevő tiszthez:

— Kérem, feltaláltam a repülő-gépet: adják ki a kincstár jutalmát.

Az illető tiszt azonnal tisztában volt azzal,

hogy szerencsétlen emberrel van dolga s hogy megszabaduljon tőle, a kezelő-ör mesterek iródájába utasította. Az örmesterek aztán kikérdezték, hogy hová való s mikor megtudták, hogy aradi, azzal a biztatással küldték el, hogy a hadügyminiszter jutalmát csak Aradon veheti föl.

— **Tűz egy pályaudvaron.** *Bern*-ből táviratozzák: Az itteni személypályaudvaron az éjjel tűz támadt, amely a szolgálati személyzet lakásait és a főcsarnok tetejét elpusztította. A vasuti forgalmat nem zavarta meg ez az eset.

— **A pozsonyi keztűs meséje.** Hol volt, hol nem volt, élt Pozsonyban egy szerény, becsületes, egyszerű keztűs, a kit *Swetlik* Nándornak hívtak. Buzgón, lelkiismeretesen varrta éjjelnappal a finom bőrkeztűket és becsületes munkájával megkereste a maga mindennapi pecsenyéjét. Ő is, családja is boldog volt mindaddig, a míg egyszerre csak nagy szerencse érte. Megnyert egy kétszáz ezer forintos főnyereményt és első dolga volt, hogy mesterségét abbahagyta. Palotákat építtetett, nyáron át viláiban lakott s leányát egyenesen valamely vérbeli herceg számára nevelte. Tudvalevőleg 200.000 forint még nem pénz azoknak, a kik milliókkal dobálóznak s hogy ne nyujtsuk hosszúra a mesét, két év múlva újra kerültek a paloták, a villák, az ékszerek zálogházba, öszereshez a finom ruhák és *Swetlik* Nándor újra megnyitotta a keztűs boltját. De a régi vevők a két esztendő alatt más keztűs-üzlethez szoktak és minthogy a szerencse másodsor nem igen fordítja arcát a halandók felé, *Swetlik* kénytelen volt a boltját egész dicstele nélkül újra becsukni. A hercegnek szánt leány egy konkurrens keztűshöz került — szolgálatba és *Swetlik*, mint *Eoldus* halt meg e héten egy budapesti kórházban. Hol volt, hol nem volt, élt Pozsonyban egy szegény, becsületes, de nagyravágyó keztűsmester...

— **Diákoktól befalazott professzor.** A heidelbergi pajkos diákok furcsa boszút álltak egy tudós tanáron, mert a vizsgákon igen szigoruan ítélte. A professzor ur reggel szokása szerint az egyetemre indult, de nem tudott kijutni az utcára, mert a ház ajtaja be volt falazva. A diákok az éj csöndjében, annak rendje és módja szerint befalazták az ajtót, azzal a habarccsal és téglával, mit a szomszédokban épülő ház elől loptak. Az eleve befalazott professzort csak nagy sokára szabadították ki a kőművesek s az nap nem is tarthatott előadást, a diákok nagy gaudiumára.

— **Oriási kolerajárvány.** A *Fülöpszigeteken*, mint egy táviratunk jelenti, a kolera óriási mérvben szedi áldozatait. *Naponta* ezernél több halottat földelnek el.

— **Dumas fűzője.** *Aurlian Scholl*, a szellemes párisi krónikőr halála ötletéből a párisi újságok rendkívül sok kedves epizódot említenek fel, amelyek *Scholl* nevéhez fűződnek. Ezek közül való az is, amely akkor történt, amikor *Dumas* péteről azt híresztelték, hogy *A három testőr* című regényt tulajdonképen *Maquet* írta és *Dumas*, bár szerzőnek volt a könyvben megnevezve, a regény egyetlen sorát sem írta.

Dumas meghívta akkortájt *Scholl*-t reggelire és minthogy nagy szakácsnak tartotta magát, sajátkezűleg készített mayonnaiset a vendégének.

— Izzelje meg, kedves *Scholl*, — kínálta *Dumas* a vendéget.

Scholl egészen otthoniasan bedugta egyik ujját a mayonnaisebe, megizlette és aztán savanyu arcot vágott.

— Nem jó? — kérdezte *Dumas*.

— Köztünk maradjon, — felelt *Scholl*, — azt hiszem ezt a mayonnaiset *Maquet* készítette:

— **Aradi vállalkozó sikere** című hírünkre vonatkozólag annak közlésére kérték meg bennünket, hogy a temes-begavölgyi ármentesítő társulatnál megtartott árlejtésen a beton-műtárgyak szállítását *Szirmay* Antal és *Kemény* Mánó aradi vállalkozók kapták meg.

Rablógyilkosság a korcsma-udvaron. Döbrentén vakmerő rablógyilkosság történt tegnapelőtt éjjel. Aznap hetivásár volt a faluban s erre a vásárra — írja levelezőnk — Csuzi György és Buczany Ábris begyalusi lakosok, a kik sertéskereskedést űztek, 46 darab sertést hajtottak fel eladás végett. A sertések közül eladtak 24 darabot. Minthogy azonban még délután is érkeztek vevők, a két ember a sertéseket behajtotta a korcsma udvarára s ott maradt éjszakára. Csuzi és Buczany a korcsma udvarán a fészert alatti feküdtek le, hogy a jószágokra felügyeljenek. Az éjjel két vándorló ember is aludt a fészert alatti, a kiknek aznap este még vacsorát fizetett a két kupec. Másnap hajnalban, a mint a korcsmáros kocsi a fészert alá ment, a két sertés-kupecet átmetsztt nyakkal, nagy vértócsában halva találta, a két vándorló pedig már akkor eltűnt. Az előjáróság által megejtett szemle alkalmával megállapították, hogy a két embert a vándorlók kirabolták s pékzüket elvitték. A csendőrség megtáviratozta az esetet a környéki csendőrségeknek s ezek révén tegnap reggel sikerült a két gyilkost a nováki pusztán közelében elfogni. A két gonosztevő a náluk talált munkakönyv szerint Bokros Ferenc és Hübner Pál csavargók; minthogy azonban a náluk talált munkakönyvekben vakarások vannak, nem bizonyos: az-e a valódi nevük; ennek megállapítása most van folyamatban. A két gyilkost egyelőre a járásbíróság börtönében helyezték el.

Akármiyen cipőre van szüksége azt bizonyon és legolcsóbban beszerezheti Porter Vilmos Nagy Áruházában, a Szabadság-téren. Egyaránt kapni ott férfi, női és gyermek cipőt a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, mindenféle bőrben és kivitelben. Érzékeny lábak részére nagy raktár lasztin és komót cipőben, továbbá finom francia zsevrő bőrből házhoz is legnagyobb örömmel küld a cég dus cipőválasztékokat. Városi és megyei telefon 324. Írásbeli rendelések legnagyobb gyorsasággal és gondnal eszközöltenek.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősegei ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A krasznahorkai mumia.

(A „lőcsei fehér asszony“ ünneplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A krasznahorkai vártemplom sekrestyéjében fekete selyemből készült, gyöngyökkel kivarrt, aranyos ruha van kikészítve, hogy felöltöztessék vele egy életében sokat szenvedett asszony kétszáz év óta épen maradt tetemeit.

A kirkőről e sorokban szó van, azokat jól ismerjük koszoszron irónk regényéből: A lőcsei fehér asszony-ból. Gróf Andrassy István vitéz generálisról följegyezte a krónika is, valamint Jókai említett regényéből is tudjuk, hogy életét a fehér asszony szerelme édesítette meg. A generális felesége, Serédy Zsófia grófnő e miatt sokat szenvedett és földi buja ellen istennél keresett vigasztalást. Jámorsága és istenfélelme közismeretű volt.

Kétszáz esztendeje, hogy meghalt s hogy testét a krasznahorkai várnak ugynevezett „doboló bástya“-ja alá temették, a mely a templom tövében van fölépítve. A boldogtalan asszony vallásos buzgóságát azzal jutalmazta meg az ég, hogy földi porhüvelyét mindmáig épen megőrizte az enyészettől. A mikor a bástya alját 1840-ben fölbonították, meglepetve látták, hogy Serédy Zsófia grófnő holtteste teljesen megkövesült s a fölbonításnak semmi jele semmiféle nincs rajts. Hozzáértő tudósok ezt a várhegy mélytartalmu földjének tulajdonítják.

A grófnő holttestét gróf Andrassy György üvegkoporsóba helyezte s a vártemplom sekrestyéjébe helyezte el, elrendelte továbbá, hogy a grófnő halálának évfordulóján, Kisasszony napján évről-évre bucsu tartassék.

A teljes épségben maradt holttestet Andrassy György gróf kegyeletes rendelkezéséhez hiven husz évenként pompás uj fekete selyem ruhába öltöztetik, a mi annyival könnyebb, mert a test formái sem változtak semmit.

Pár nap mulva jár le a legutóbbi husz évi terminus s akkor nagy ünneppésséggel fogják megtartani a felöltöztetést. Költői gondolat, hogy a míg a fehér asszony, a kívül ura szívet megosztania kellett, régóta elporladt s porát szerte hordta a szél, addig a szerencsétlen elhagyott szép asszony földi részei ma is változatlan épségükben megmaradtak. Kedves, finom gondolatokat válthat ki ez a körülmény valamely avatott pennából, amely keresve sem találhatna ennél szebb, hálásabb, poétikusabb tárgyat a megírásra.

Turistáinknak pedig figyelmébe ajánljuk, hogy ha a krasznahorkai vár felé visz utjok, el ne mulasszanak betekinteni az őszi várkapolna sekrestyéjébe, a hol gyöngyös fekete selyemruhába öltöztetve aranyzögekkel kivert díszes üvegkoporsóban alussza örök álmait egy boldogtalan asszony.

NAPIREND.

Julius II. Péntek. Róm. kath. naptár: Pius pápa. — Protestáns naptár: Placid. — Görög-keleti naptár (Junius 28.): Cir. és J. — A nap dél 3 óra 58 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor. — A hold dél 11 óra 6 perckor, nyugszik 10 óra 38 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, meleg, sok helyütt csapadék, zivatarok.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Megszűnt az aradi sertésvész. Az aradi rendőrkapitányi hivatal ma feloldotta a zárlatot az aradi piacról, mely sertésvész miatt volt elzárva. A betegség megszűnt Aradon s így holnapi hetipiac a sertések számára is megnyílik.

— Az állategészségügyi törvény módosítása. Budapesti tudósítónk táviratozza: Életrevaló indítvánnyal állott elő Jásznagykun-Szolnokvármegye törvényhatósága. Az 1888. VII. törvény-cikk alapján ugyanis ragályos betegség gyanuja alatt levő állatokat le kell bunkózni. A gazdák e törvény szakasza miatt már régen panaszkodnak, mert nem egyszer temérdek kár éri őket. A törvény szigora ellen az állategészségügy érdekében nem kívánnak intézkedést, de az így kiirtott állatok értékének a megtérítését kérik. Jásznagykun-Szolnok vármegye ily irányu kérvényt intézett ma a képviselőházhoz, kérvén a törvényhozást a fent idézett törvény olyatén módosítására, hogy a kiirtott állatok értékét az állam a gazdáknak teritse meg. A kérelem bizonyára visszhangra fog találni a képviselőházban.

— Lendítés a kisiparon. A kormány különösen az utóbbi időben nagy tevékenységet fejt ki a gyáripár által elnyomott kisipar felendítése érdekében. Így Temesvárot magas állami segélyvel szövetkezetek alapításán fáradozik, melyeknek az lesz a feladatuk, hogy az elnyomott kisiparosok baján segítsenek. — Egyelőre a bórparosok és cipészek nyerstermelő és értékesítő szövetkezetét alapította meg Temesvárott, melynek már e hó 20-án, vasárnap lesz az alakuló közgyűlése. Ez a szövetkezet magába fogja fogadni a temesvári szilgyártókat, nyergeseket, cipészeket, csizmadiákat és papucskészítőket, a kik az Orsz. Központi Hitelszövetkezettől is nagyobb támogatásban fognak részesülni. Tervebe van véve egy nagyobb szabású bórraktár alapítása is, mely a szövetkezeti tagoknak jelentéktelen haszon mellett és

hitelre fogja a nyersanyagot szolgáltatni. Es Arad mikor kapja meg mindezeket?

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Weiszler Salamon, Bécs. — Klein Ignác, Szatmár. — Ehrenhaft Gyula, Bécs Ujhely. — Jiracsek Ferenc, Náchód. — Kügler Anna, Prága. Fochesato Romolo, Görz. — Fein Mór, Strasznitz. — Matzko Adél, M. Osztrau. — Szentpétery Gergely, Székes-Udvarhely. — Grego Irén, Trieszt.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 10.

Déli-tözsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 9.000 métercázsa került forgalomba, 20 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás meleg.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.21—7.23
Rozs októberre	6.19—6.20
Zab októberre	5.49—5.50
Tengeri júliusra	4.95—4.96
Tengeri augusztusra	5.04—5.05
Tengeri 1903. májusra	5.06—5.07
Repce augusztusra	10.80—10.90

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	7.24—7.25
Rozs októberre	6.19—6.20
Zab októberre	5.48—5.49
Tengeri júliusra	5.05—5.06
Tengeri augusztusra	5.08—5.09
Tengeri 1903. májusra	5.08—5.09
Repce augusztusra	10.80—10.90

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	674.25
Magyar hitelrészvény	703.25
Leszámlolóbank részvény	436.—
Rima-Murányi vasmű részvény	498.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	696.50
Közuti vasut	606.—
Városi villamos vasut részvény	308.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 100—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 106—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 104—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 103—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 107—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 105—8 fillérig.

Sertéslétszám. Julius 7. napján volt készlet 45,354 darab, július 8. napján fölhajtatott 626 darab, július 8. napján elszállított 376 darab, július 9. napján maradt készlet 45,604 darab. Üzlet: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

1452 előfizető. A mint abban a cikkben meg volt írva, a városi Shone féle csatornaműveket, azok földalatti szenny-levezető hálózatát terjesztik ki az Ujtelep területére.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep-és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Alólirottak szomorodott szívvel és mély fájdalommal tudatják forrón szeretett nagynénjük

ÖZV. PINTÉR BALÁZSNÉ
szül. LUKÁTS SÁRÁNAK

f. évi július hó 9-én, esteli 10 órakor, életének 85-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halott földi maradványai július hó 11-én, délután 5 órakor fognak Vécsey-utca 7. számú házban róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise-áldozat a boldogult lelki üdvéért július 12-én, délelőtt 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában (Kölcsey-utca) az egek Urának bemutatni.

Arad, 1902. július 10.

Nyugodjék békében! Áldás poraira!

Özv. Mihályovits Antalné szül. Dvoretzky Eleonora,
Jisa Józsefné szül. Dvoretzky Terézia,
unokatestvérei,
és a nagyszámú rokonok.

Özv. Petrovits Mihályné sz. Kiurszky Mária, a maga, úgy Mikosevits Iván fia, valamint az alólirottak és kiterjedt rokonsága nevében is fájdalmas szívvel jelenti a felejtetetlen jó édes anya, illetve nagynya, nagynénje, rokon és jó barát

ÖZV. KIURSZKY GYÖRGYNÉ
szül. KIRITS HELÉNNEK

1902. július hó 10-én, reggeli 4 órakor, életének 82-ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogult földi maradványai július hó 11-én, délután 5 órakor fognak Bocskay-tér 5. sz. gyászaházból a görög keleti szerb egyház szertartásai szerinti ima után a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1902. július hó 10. é.

Nyugodjék békében!

Halmay Andor és neje szül. Szecsánzky Helén,
Fenyő Dezső és neje szül. Szecsánzky Mária,
unokatestvérei.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: **Hardy I. D.**

[21]

(Folytatás.)

Kezdetben minden úgy ment, mint a karikacsapás; Ray karonfogva vezette Helént, körüljárták a kert szép ültetvényeit, mindenféle új ismerősökre és barátokra találtak s Ray örvendett, hogy Helén milyen élénken társalog. Egyszerre azonban azt érezte a fiatal ember, hogy a lány hevesen összerázkódik s a következő pillanatban nagy meglepetésére Georget ott látta lady May mellett ülni egy félreeső padon.

Lady May zavarodottan pirult el s George sem látszott valami nagyon örvendeni, hogy Rayt és Helént látja. De azért hamar összedezte magát, bemutatatta egymásnak a hölgyeket, mire Ray megmondta, hogy Aya néni és Gertrud is itt vannak s közel a zenekarhoz ülnék egy asztalnál.

— Szabad odavezetnem, asszonyom? — szölt George esdeklően. — Forró kívánságom, hogy megismerkedjek a testvéremmel, Percivalnéval.

Lady May, ki eközben Helénnel beszélgetett, azonnal felemelkedett s kezét George karjába akasztva, elindult vele Percivalék asztalához. Már az a mód, melylyel a lady üdvözölte új ismerőseit, elég volt arra, hogy Percivalné elragadja s mikor később, a beszélgetés során

az új ismerős Rayre vonatkozólag kijelentette, hogy az anyja büszke lehet rá, Aya néni egészen boldoggá lett. Együtt itták meg a teát, s mikor elváltak, lady May kérte meg Percivalné, hogy mielőbb látogassa meg, amit Aya néni meg is ígért.

Midőn George másnap elment Percivalékhoz, a nénye töprenkedve szölt hozzá:

— George, én tulajdonképpen elsiettem a dolgot. Lady May rangban előkelőbb mint én, követhetőképp neki kellett volna engem meglátogatni először.

— Ah, Aya néni, ne légy olyan ceremonias, — ingerkedett George nevetve, — de aztán komolyabb hangon hozzátette: — A lapjában véve igazad van, de azért tedd meg nekem azt a szívességet, látogasd meg lady Mayt! Ő éppen nem merev modoru asszony, keveset törődik a szertartásossággal és bizonyára nagyon megszeretett téged...

— Amit főképpen annak a szerencsének köszönhetek, hogy a testvéred vagyok, szakította félbe a nénye és erre mindketten nevettek, majd elhatározták, hogy Percivalné meg fogja látogatni a ladyt.

Helén véletlenül jelen volt, amikor ez a kis jelenet lejátszódott a két testvér között és sem George, sem Percivalné nem sejtették, hogy tréfálkozó szavaik megannyi lördöfés volt a szegény gyermek szívébe.

Mikor lady May visszaadta Percivalnénak a látogatást, Rockslyné társaságában jelent meg, aki szintén nagyon megtetszett Aya néninek. Rockslynét lady May kérte arra, hogy kísérelje el s az előbbi nem csekély bámulattal fogadta ezt a kérést és azt felelte rá, hogy már úgy is elég nagy az ismerősei köre s hogy Percivalék egész más társadalmi rétegekbe tartoznak, ha különben igen derék emberek is. Lady May zavarodottan felelte erre, hogy senki sem tudhatja, hogy kivel jut a jövőbe közeli kapcsolatba.

— Ah, így áll a dolog? szölt erre lady Rocksly mosolyogva s azután minden további habozás nélkül elkísérte Percivalékhoz az unokabugát.

E naptól fogva Percivalék és Rockslyék igen gyakran összejöttek s így az új ismerősök is szűksé képpen hallottak Helén mesmerikus kurájáról. Mivel pedig lady May nagyon érdeklődött a spiritizmus kérdéseiről, csakhamar bemutatották neki doktor Fitzallant is. A szép asszony élénk társalgásba merült az orvossal, azt mondta, hogy nagyon fog örvendeni, ha részt vehet egy szeánszon s megmagyarázza Georgenak, aki nem rejtetve el, hogy nem szereti ez eféle kísérleteket, hogy valóságos Isten ellen való véték volna abbahagyni ezt a gyógyítómódot, mely, mint mondják, valóságos csodahatású. Fitzallannak végzetlenül hízelt, hogy lady May az ő pártjára állt s csak nehéz szívvel mondott le arról, hogy azonnal kijelöljen egy napot, melyen bemutatassa tudományát a szép asszonynak. De mégis lemondott erről abban a tudatban, hogy lady Mayhoz úgy sem juthat hozzá Carlton George nélkül.

(Folytatása következik.)

Szeszüzlet.

— Július 10. —

Mai jegyzéink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szűrtött moslék 12⁸⁰—13[—] korona mmásanként.

Nyári színház.

Pénteken, 1902. évi július hó 11-én:

A vizözön.

Színmű s felvonásban, énekkel és táncokkal. Irtá: Cseregy Ferenc. Zenéjét összeállította: Erkel Elek.

SZEMÉLYEK:

Gábor angyal	Gazdi A.	Jonathán	Sarkadi A.
Mámortündér	Marházi M.	Sára	Tolnainé.
Szilv-király	Répásy G.	Zsóé	Pajor Agnes.
Noé apó	Csiky László.	Lia	Daróczy Ilka.
Szem, fia	Juhász S.	Judith	Garai Ilonka.
Kam, fia	Németh J.	Rachel	Szabó Irma.
Jafet, fia	Győre Alajos.	Egy férfi	Tukorai L.
Azel	Ternyei L.	Pásztor	Abai Gyula.

Kezdeté este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

1695

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Ma pénteken

a Japán thea- és kávéházban

NAGY JÓZSI

jól szervezett zenekara

Hangversenyez.

Kiváló tisztelettel:

Braun és Schuch

Millennium-sörszarnok és étterem

1310

tulajdonosok.

Az Andrássy-téren

3 szobás udvari lakás

elutazás végett f. évi augusztus 1-től kiadó; egy negyedévre olcsóbban átvehető.

Ugyanott **2 complet szobabutor jutányos áron eladó.**

Cim a kiadóhivatalban.

1209

Vég-nyilatkozat.

Székely Viktor öt jellemző modorban, fokozottabb durvasággal gázol becsületemben.

A mai lapjában közzétett cikkére tehát csak egy válaszom van: hogy ügyvédem után a most már harmadikban sajtó útján elkövetett rágalmozás megtorlása végett, a 3-ik bűnvádi feljelentést megtettem.

Ezen bírói eljárások eredménye fogja nekem a teljes elégtételt megadni.

Ami azt a magánjogi viszonyt illeti, hogy t. i. volt-e, vagy van-e „megbízott” viszony én és a nevezett között, arra vonatkozólag Székely Viktor a per megindítását helyezte kilátásba és én ezen pert szívesen veszem, mint olyan alkalmat, amely minden kétséget kizárólag igazolni fogja az általam ezen kérdésben is eddig és ezentul, változatlanul elfoglalt álláspontomnak korrektségét.

Különben az ezen — állítólag én és ő közötti viszonyra vonatkozó mai állítása épp oly igaz, mint amily igaz volt Székelynek a bűntető járásbíró előtt becsületszavára tett azon kijelentése, hogy ő igenis bejelentette a polgármesternél 1902. július 8-án „Aradi Friss Ujság” cím alatt kiadott lapját.

Ezzel a nyilvánosság előtt ezen ügynek polemia útján való tárgyalását befejezettnek nyilvánítom, abban a reményben és abban a teljes bizodalomban, hogy sikerülni fog nekem az engem támadót bírói ítéletekkel kellően pelengérré állítani és vele szemben a törvényes megtorlásokat a legszigorubb formában kieszközölni.

Steinfeld Lajos,

Az „Aradi Friss Ujság”
kiadó-tulajdonosa.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

TELEFON 43

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.**Férfiak****ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1841

725—1902.

Hirdetmény.

A csanádi püspökség javadalmához tartozó Makón a „Korona” vendéglő épületében elhelyezett — ez idő szerint Lélek István cukrász által bérelt lak és üzlethelyiség folyó évi október hó 1-től számított további 3, esetleg több évre haszonbérbe adatik. Felhivatnak a bérleni szándékozók, hogy a **folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor** Makón a Tisztartósági irodában megtartandó nyilvános árlejtésen a jelenlegi bérösszegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Makó, 1902. évi július hó 5-én.

1185

Tisztartóság.**Ajánlati felhívás.**

2849—902. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ó nagyméltóságának folyó évi június hó 28-án 44784. szám alatt kelt magas rendelkezéséből ezennel nyilvános ajánlati felhívás hirdettetik 200 darab munkásöv szállítására.

Ajánlattevő köteles a munkásöveket a m. kir. országos posta- és távirdagazdászati hivatalnál (IX. ker. gyáli-ut 18.) megtekinthető mintával teljesen egyező módon készíteni.

Pályázó tartozik ajánlatához 2 db. mintát csatolni, melynek hazai gyártmány-nak kell lennie.

Az egységárak darabonként kiirandók az ajánlatban.

A mintákon az ajánlattevő nevének fel kell jegyezve lenni.

Az ajánlatához csatolandó az ajánlott egységár szerint kiszámított előállítási ár 5%-ának megfelelő bánatpénznek, készpénzben vagy állami letétként elfogadható értékpapírban a budapesti posta- és távirda igazgatósági penztárnál, a központi posta- és távirdaszámvevőség által (V. Akadémia-utca 12. sz.) előzetesen számfejtett letétjegy mellett elhelyezéséről kiállított nyugta.

Magyar nyelven szerkesztett, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és a fentirtak értelmében felszerelt ajánlatok lepecsételve s a borítékban „Ajánlat munkásövek szállítására” felirással ellátva **folyó év augusztus hó 5-ik napjának déli 12 órájáig** az országos posta- és távirdagazdászati hivatal vezetőjénél nyújtandók be, hol azok nyilvánosan fognak felbontatni és felolvasatni, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok meghatalmazottjai jelen lehetnek.

A megállapított határidőben a beadott ajánlatok vissza nem vehetők.

A feltételeknek egy vagy más irányban meg nem felelő, ugyancsak a záros határidőn túl érkező, vagy táviratilag tett ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Minden ajánlattevő ajánlatával és a letett bánatpénzzel az ajánlatok feletti határozat meghozataláig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadatik, a szállítás befejezéseig kötelezettségben marad.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ó nagyméltósága fentartja magának, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott árra és feltételekre, szabadon választgathasson, vagy az ajánlatok teljes mellőzésevel is a beszerzést más uton vagy bárhol eszközöltesse.

Budapest, 1902. évi július hó 7-én.

M. kir. országos posta- és távirda
gazdászati hivatal.]

1195

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement
és vízhatlan mészből.

≡ Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárusítása. ≡**Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:**

Sárospataki és francia malomkövek, valódi svájci malomkő élesítő szerszámok, francia kőszőrűkövek, kül- és belföldi gépszijak, hengerek, hengerek, lisztcsésze, felvonó hevederek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szif korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szesz-gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok, asbest-lemezek, asbest zsinórok, Burgmann-féle tömitések, olajbelek, Hungaria-frictions zsinórok, kautsuk-árak, kender tömitések, fessmérők, ellenőr.ő csapok, vizállást mutató készletek, sárga és vörös rézesövek, kovacsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék, Stauer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükséges it dobsinek, dobsin-csavarok, locomobil forrcsövek, csősüritő gépek, sodrony és söre csőkefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém, reszelők, szerszám aczél, cséplőgég rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő-gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona-zsákok, legjobb minőségű cséplőgég-, locomobil-, kazal-, szekér-takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum, carbolineum fedélemezek és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, czukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszeték részére: borsajtók, bor-szivattyuk, prima minőségű kautsuk-tömlők, perme-tezők és akatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legutányosabb árakon kaphatók 358

Magyari Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kollékek üzletében

Aradon. Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

1941—1902. közig. sz.

Világos község előjáróitól.

Árverési hirdetmény.

Világos község tulajdonát tevő téglá és cserép égetési jog 10 egymásután következő évekre f. hó 11-ik napján d. e. 9 óra-kor Világos község székházánál szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni írásbeli zárt ajánlat kizárása mellett.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Világos, 1902. évi július hó 7-én.

(P. H.)

Török János,
községi főjegyző.Lazaresk Miklós,
községi bíró.

1186

Tessék figyelni!

A n. é. közönség becses tudomására hozni van szerencsém, hogy **Árpád-tér 2. sz. alatt**

zsibárus üzletet

nyitottam.

Használt butorokat, ugyszintén uraságoktól levetett férfiruhákat a legmagasabb árban veszek.

Kívánatra házhöz is megyek.

ROTH A.,

Árpád-tér 2. sz.

Eladó boltberendezés.

Egy egészen jó karban lévő boltberendezés, vagy egyes állványok jutányos áron eladók. Bővebbet Borona utca 4. sz. a.

STARK VILMOS

sirkőgyár

és kőfaragóműhely

ARAD,

József főherceg-ut és Maros-utoza sarkán.

(Foder és Reisinger-féle ház.)

SZEGED,

Kossuth Lajos sugár-ut.

Elvállal

kőfaragó munkákat

a legnagyobb méretekben, különösen mindennemű és áru szobrok, a legegyszerűbb sírkőtől a legdíszesebb kivitelű síromlékig, családi sírboltok, emlékoszlopok, emléktáblák stb. készítését.

1207

Dus sírkőraktár

granit, szienit, márvány, mészkőből és minden kívánt anyagból.

Kitűnő minőség és legolcsóbb árak!

2439—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rácz István végrehajthatónak, Biris Pável végrehajtást szenvedő elleni 220 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Kurtics községben fekvő, a kurticsi 564. sz. tjkvben A. + 2. sorszámu ház és telekből álló ingatlanra az árverést 879 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi augusztus hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor Kurtics községében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 87 kor 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902. évi április hó 25-ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tvszki bíró.

25099—VI. 2. szám.

Faeladási hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok igazgatóságának kezelése alatt álló, a Dezső Ádám-féle silingyiai kegyes alapítványhoz tartozó, Aradvármegye Silingyia község határában fekvő erdőbirtokból irtásra engedélyezett 360²⁴ kat. hold, továbbá az 1901—2. évi vágásnak 15⁰¹ k. hold, összesen tehát mintegy 375²⁵ kat. hold erdőterület, — a laza partokkal bíró völgy nyulványokban állva hagyandó partvédő szegélyfák kivételével, a melyek az eladás tárgyát nem képezik, — 44.325 m³-re becsült tölgy-, cser- és gyertyánfából álló fakészlete 1902. évi július hó 28-án déli 12 órakor Mezőhegyesen a m. kir. ménesbirtok igazgatósága hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyaláson el fog adatni.

Tájékoztul megjegyeztetik, hogy az eladandó fatömegnek mintegy 4%-a tölgy haszonfának, 26%-a tölgy-, 35%-a cserhasáb, 20%-a vegyes dorong és 15%-a galy tűzifának van becsülve.

Vevő az összes fatömeg kihasználását és elszállítását legkésőbb 1907. évi október hó 30-ik napjáig befejezni tartozik.

A becsár, egyszersmind a kikiáltási ár 76162 korona (Hetzvenhatezeregyszázhatvankettő) korona 88 fillér.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és kellően lepecsételt ajánlatokhoz 7620 (Hétezerhatszázhusz) korona bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó és kijelentendő, hogy az ajánlattevő az eladási és szerződési feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőkül elfogadja.

Az ajánlatok a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál folyó 6-ik július hó 28-ik napján déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkező, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá táviratok és utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az árverési és szerződési feltételek a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok igazgatósága, az aradi m. kir. állami erdőhivatal és a silingyiai birtokkezelőség hivatalos helyiségeiben megtekinthetők.

Budapest 1902. évi július hó 2-án.

1201

M. kir. földmívelésügyi minister.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással Ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egy jó forgalmu

vegyes-kereskedés

és

korcsmaüzlet

Mikalakán

azonnal kiadó.

Bővebbet Reusz Mór cég-nél Aradon, Boros Béni-tér 12. sz.

1193

Permetező

3 évi jótállással

(Ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

908

tüzi fecskendők,
borszivattyuk,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

3016—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ghebeles Lázár végrehajthatónak, Jzv. Libusné Ordodi Borbála végrehajtást szenvedő elleni 276 korona 80 fillér tőkekövetelések és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, M. Pécska községben fekvő, a m. pécskai 1289. sz. tjkvben A. I. 2. sorsz. a. egész ingatlanra a végreh. törv. 156. §-a értelmében az árverést 950 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi szeptember hó 13-ik napján délelőtti 9 órakor ennél a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 95 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi június hó 19-ik napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

1196